

DE STER

97E JAARGANG

NUMMER 3

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

MAART 1997

DE STER

OP DE OMSLAG:

Ricky en Celia Wong, uit de ring Tolo Harbor Hongkong, met hun kinderen (vlnr) Ngai-lam, Hei-lam en Hoy-an, en Celia's moeder, Keung Sin Suk-oi. (Foto's op voor- en achteromslag: Craig Dimond, tenzij anders aangegeven.)

OMSLAG VAN DE KINDERSTER:

Arnold Friberg, *Onze eerste zondagsschool in de Rocky Mountains*. Richard Ballantyne (links) stichtte in 1849 de eerste zondagsschool, twee jaar na de aankomst van de heiligen in de Salt Lake Valley.

ARTIKELN

- 2 **BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM: HET IS BELANGRIJK OM TE GETUIGEN**
PRESIDENT JAMES E. FAUST
- 18 **BRIGHAM YOUNG: VUUR IN ZIJN BOTTEN** RONALD K. ESPIJN
- 26 **IN EEN KAKOFONIE VAN GELUID** JENS JENSEN EN PAUL CONNERS
- 30 **RUSTIG GENOEG OM TE LUISTEREN**
- 34 **EEN DROOM IS WERKELIJKHEID GEWORDEN IN HONGKONG**
KELLENE RICKS ADAMS
- 44 **IK SPRAK OVER GELOOF** NINA BAZARSKAYA EN VALERIE PARKER

VOOR DE JONGEREN

- 7 'ALLE NATIËN (...) ZULLEN WORDEN GEZEGEND'
- 10 **GROTE HOOGTEN** WILLIE HOLDMAN EN RICHARD M. ROMNEY
- 28 **OP VLEUGELS VAN GELOOF** VIKI A. GROBERG
- 46 **NIET DE STEM VAN DE MENS**
OUDERLING M. RUSSELL BALLARD

RUBRIEKEN

- 1 **INGEZONDEN BRIEVEN**
- 16 **DE PROFET AAN HET WOORD**
- 25 **HUISBEZOEKBOODSCHAP:**
GELOVEN EN VOLHARDEN
- 33 **MORMORANDUM: ÉÉN KEER DOET AL PIJN**

DE KINDERSTER

- 2 **BID VAAK** PATRICIA P. PINEGAR
- 4 **VERHAAL: DE LIJST VAN HARMEN** DIANE L. MANGUM
- 8 **PARTICIPATIEPERIODE: MIJN KEUZEN HEBBEN**
GEVOLGEN KAREN ASHTON
- 10 **VOOR KLEINE VRIENDEN: KIES DE GOEDE WEG**
CORLISS CLAYTON
- 12 **LIED: JE BENT EEN PIONIER**
RUTH MIJR GARDNER EN VANJA Y. WATKINS
- 14 **OP ONDERZOEK UIT: DE HEILIGEN**
VERGADEREN ZICH SHERRIE JOHNSON

Officiële Nederlandse uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Eerste Presidium:

Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson
James E. Faust

Raad der Twaalf:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, David B. Haight,
Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott,
Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, Henry B. Eyring

Editor: Jack H. Goodlad

Adviseurs: L. Lionel Kendrick, Wm. Rolfe Kerr

Directie afdeling leerplannen:

Hoofdredacteur: Ronald L. Knighton

Directeur planning en redactie: Brian K. Kelly

Directeur grafische vormgeving: Allan R. Loyborg

Redactie:

Hoofdredacteur: Marvin K. Gardner
Adjunct-hoofdredacteur: R. Val Johnson
Redacteur: David Mitchell
Redacteur: De Kinderster: DeAnne Walker
Adjunct-redacteur: Jennifer Greenwood
Rooster: Maryann Martindale
Assistent publicaties: Beth Dayley

Afdeling vormgeving:

Leidinggevend ontwerper: M. M. Kawasaki
Art-director: Scott Van Kampen
Vormgeving: Shari Cook

Vertaling en nieuwsredactie:

CPB Vertaalbureau
Hieschepad 1, NL-5341 GS Oss
Telefoon: 04 12-69 04 90
Fax: 04 12-69 02 66
Nieuwsredacteur: A. H. Niessink

Abonnementenadministratie:

Administratie: R. de Gooijer
Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 030-6-0538 04
Fax: 030-6-0005 02

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage
Industriestraße 21, D-61381 Friedrichsdorf

© 1997 by

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

Gedrukt in Duitsland

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoaans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het Bulgaars, IJslands, Russisch, Tjechisch en Hongaars.

Informatie voor abonnees in de V.S.:

DE STER (ISSN 1044-3401) is published by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price USD 10.00 per year. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new one included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P. O. Box 26368, Salt Lake City, Utah 84126-0368, USA. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P. O. Box 26368, Salt Lake City, Utah 84126-0368, USA.

Abonnementprijs

Nederland: NLG 22,00 · België: BEF 390,00

Het jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd. U ontvangt een acceptatiekaart (België: stortings-/overschrijvingsformulier).

Verschijnt twaalf maal per jaar

97983 120
Dutch

ALLE CULTUREN RESPECTEREN

Ik ben op mijn vijftiende gedoopt in Peru, waar ik vandaan kom. Ik ben nu op zending in het zendingsgebied Moskou. Bij mij thuis geloven de leden van de kerk in het evangelie, ze weten dat het ons vreugde in het leven geeft. In Rusland zijn er veel geweldige leden van de kerk die hetzelfde geloven.

Als zending heb ik vrienden en collega-zendingelingen uit vele landen. Ik weet dat het erg belangrijk is dat ouders, leerkrachten en overheden mensen respect en liefde voor alle landen en culturen bijbrengen.

Ik getuig dat Jezus Christus leeft. Ik houd van het gezin waar ik uit kom en van de mensen om me heen, en probeer steeds anderen erop te wijzen dat we onze naasten als onszelf lief moeten hebben.

Udderting J. Condori

Zendingsgebied Moskou (Rusland)

VERGROOT GETUIGENIS

Sinds de geboorte van mijn zoon heb ik geprobeerd hem elke maand uit *De Kinderster* voor te lezen. Ik weet niet of hij de woorden altijd verstond, maar de glimlach op z'n gezicht zei me dat hij het fijn vond om het evangelie van Jezus Christus te horen.

Mijn zoon is nu drie en geniet van *De Kinderster*. Hij speelt graag de verhalen van Nephi na, die zijn favoriet bij hem.

Het lezen van de *Liahona* (Spaans) versterkt de band tussen ouders en kinderen. Ik ben ook erg blij met de ideeën voor de participatieperiode; die activiteiten brengen ons waardevolle geestelijke ervaringen die het getuigenis van mijn zoon vergroten.

Anabel Juarez de Mera

Wijk Tula

Ring Tula (Mexico)

STERK EN VERENIGT

De Ster brengt de leden van de kerk over de hele wereld dichtert tot elkaar, zij sterkert en verenigt ons. Zij is bijvoorbeeld een middel om anderen te vertellen hoe we het evangelie van Jezus Christus beleven. Zo heb ik veel geleerd van het artikel over Papoea Nieuw-Guinea in het augustusnummer van 1995. Als ik dit tijdschrift lees, besef ik weer dat het evangelie werkelijk 'aan alle naties, geslachten, talen en volken' wordt gepredikt (Leer en Verbonden 133:37).

Jose Ferreira Sobrinho

Wijk Arapicaca 2

Ring Arapicaca (Brazilië)

GOEDE GEWOONTE

Het is werkelijk een bron van zegen en inspiratie als je er een gewoonte van maakt om de *Liahona* (Engels) te lezen en overdenken. Ik weet dat het tijdschrift waarheid bevat die we in ons leven nodig hebben; het toepassen van de kennis die we op die manier opdoen, brengt ons veel goeds.

Sonia C. Gomez

Gemeente Bagac

District Morong (Filippijnen)

Het is belangrijk om te getuigen

President James E. Faust

Tweede raadgever in het Eerste Presidium

In oktober is het 25 jaar geleden dat ik als algemeen autoriteit werd geroepen en 19 jaar geleden dat ik mijn roeping kreeg als lid van het Quorum der Twaalf Apostelen. Ik heb nagedacht over wat er in de tussenliggende jaren allemaal gebeurd is. Ik heb ook veel nagedacht over wat ik in de resterende jaren van mijn bediening op aarde moet proberen te doen. Ik heb me dit jaar erop toegelegd om bij mijn onderricht ook mijn getuigenis te geven. Met andere woorden, ik probeer van dit jaar een bijzonder getuigenisjaar te maken. Ik hoop van elk jaar van het leven dat mij nog rest een bijzonder getuigenisjaar te maken.

Met dat als achtergrond wil ik graag met u bespreken hoe belangrijk het is om ons getuigenis te geven. We getuigen niet alleen door onze woorden, maar ook door ons leven. Ik wil mij baseren op Paulus' boodschap aan de Romeinen: 'Want ik schaam mij het evangelie niet; want het is een kracht Gods tot behoud voor een ieder die gelooft, eerst voor de Jood, maar ook voor de Griek' (Romeinen 1:16).

Mijn overgrootvader Henry Jacob Faust is geboren in een klein dorp, Heddesheim, in het Rheinland in Pruisen. Het gezin emigreerde naar Amerika en grootvader Faust kwam op weg naar het westen om in de goudvelden van

FRANK SOLTEZS,
PAULUS OP DE WEG NAAR DAMASCUS,
AFGEDRUKT MET TOESTEMMING VAN
THE PROVIDENCE LITHOGRAPH COMPANY

**'Want ik schaam mij
het evangelie niet;
want het is
een kracht Gods
tot behoud voor een ieder
die gelooft'
(Romeinen 1:16).**

Californië zijn fortuin te zoeken, door Salt Lake City. Later stopte hij bij een waterput in het kleine plaatsje Fillmore, ook in Utah. Daar ontmoette hij een jonge vrouw die Elsie Ann Akerley heette. Grootvader was geen lid van de kerk. Dit meisje dat hij had ontmoet, was wél lid. Ze was met de pioniers de vlakten overgestoken. Ze werden al snel verliefd. Grootvader ging naar Californië en bleef net lang genoeg om het goud voor een trouwring bij elkaar te zoeken en kwam terug naar Fillmore, waar ze trouwden.

Grootvader werd niet door de zendingen tot de kerk gebracht. Ik denk dat hij vooral bekeerd is dankzij het getuigenis van dit jonge meisje dat hij bij de waterput in Fillmore had ontmoet. Later werd grootvader door president Brigham Young aangewezen als eerste bisschop van Corinne (Utah). In die tijd werkte grootvader mee aan de aanleg van de spoorlijn naar Utah. Ik ben mijn grootmoeder Elsie Ann Akerley dankbaar dat zij als jong meisje haar getuigenis heeft gegeven aan deze vreemde jongeman, Henry Jacob Faust uit Duitsland, en hem bij de kerk heeft gebracht.

Ik heb al gezegd dat we ook door ons leven getuigen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was ik in een legerkamp in Pennsylvania gestationeerd. We woonden in een kleine wijk waar ook onze ringpatriarch woonde. Hij heette William G. Stoops. Broeder Stoops werkte op een machinewerkplaats in het dorpje Waynesboro (Pennsylvania). Iedereen noemde 'm 'Pappie'. Hij was een vriendelijk, zachtaardig, geweldig, voorbeeldig lid van de kerk. Iedereen met wie hij in aanraking kwam, had de grootst mogelijke bewondering en respect voor hem. Op een keer zei een collega van hem die geen lid was iets in de trant van: 'Ik weet niet veel van de mormoonse kerk. Ik heb de zendingen nog nooit gesproken, en ik heb de leer nooit bestudeerd. Ik heb nog nooit een van hun diensten bijgewoond, maar ik ken wel Pappie Stoops; en als de kerk mannen als Pappie Stoops voortbrengt, dan moet er veel goeds in zitten.' We weten nooit hoeveel invloed ons voorbeeld heeft, ten goede of ten kwade.

Voordat ouderling Helio da Rocha Camargo uit Brazilië lid van de kerk werd, was hij predikant bij een andere kerk. In de periode dat hij de kerk serieus onderzocht, woonde hij op een zaterdagochtend een jeugdbijeenkomst bij. Hij wilde graag horen wat de jongelui van onze kerk te zeggen hadden. Een jongevrouw getuigde van zedelijke reinheid en de kracht die zij had ontvangen door de wet van kuisheid na te leven. Haar getuigenis en dat van anderen maakten diepe indruk op Helio Camargo. Hij en zijn vrouw werden lid van de kerk. Broeder Camargo's getuigenis en toewijding waren groot. De Heer riep hem als bisschop, ringpresident, zendingspresident, regionaal vertegenwoordiger, lid van de Zeventig en tempelpresident.

Sommigen van ons zijn wat terughoudend en verlegen over het uitspreken van ons getuigenis. Misschien moeten we niet zo verlegen zijn. De Leer en Verbonden houdt ons voor: 'Doch met enkelen ben Ik niet tevreden, want zij willen hun stem niet verheffen, maar uit vrees voor de mensen verbergen zij het talent, dat Ik hun heb gegeven' (Leer en Verbonden 60:2). Als we ons getuigenis geven, moeten we dat in nederigheid doen. In afdeling 38 van de Leer en Verbonden worden we daaraan herinnerd: 'En laat uw prediking de stem tot waarschuwing zijn, een ieder tot zijn naaste, in zachtheid en nederigheid' (vs 41).

Misschien beseffen we niet altijd dat het de macht van de Geest is die ons getuigenis tot in het hart van anderen voert. Ons getuigenis is van ons. Het kan niet door een ander betwist worden. Voor ons is het iets persoonlijks, en waar. Maar het is de Heilige Geest die een soortgelijk getuigenis aan anderen geeft.

Robert L. Marchant vertelt over de tijd dat hij een jonge zendingeling in het zendingsgebied Mexico was. Hij en zijn collega waren pas op zending, en nog niet alle zendingelingen kenden hen. Op een dag waren ze in hun appartement toen de zendingelusters in hun straat langs de deuren gingen. De jonge zendingelingen lieten de zusters binnen zonder te zeggen

ROBERT T. BARRETT, CHRISTUS VERSCHIJNT IN DE KIRTLAND-TEMPEL AAN JOSEPH SMITH EN OLIVER COWDERY

wie ze waren, en ze begonnen een gesprek over het evangelie. De zusters herkenden de ouderlingen niet. De zusters hadden niet zo'n grondige kennis van het evangelie en de zendelingen, die nog steeds niet zeiden wie ze waren, hadden hen al gauw klem geredeneerd. Gefrustreerd begon een van de zusters te huilen en gaf daarbij haar getuigenis, eenvoudig, krachtig en wonderschoon. Ouderling Marchant en zijn collega waren diep getroffen; het eenvoudige getuigenis van deze zuster dat tot in hun hart was doorgedrongen, had hen beschaamd doen staan.

Mijn hele leven heb ik geprobeerd om niet te verstoppen wat ik ben en geloof. Ik kan me niet één keer herinneren dat mijn carrière daardoor geschaad is of dat ik gewaardeerde vrienden verloor door in alle bescheidenheid te zeggen dat ik lid van de kerk was.

Het is gepast om te getuigen dat Jezus de Christus is, de Heiland, Middelaar en Verlosser van de wereld, en dat Joseph Smith een profeet van God was.

Er zijn vier absolute waarheden waarvoor het altijd gepast is om van te getuigen:

De eerste is dat Jezus de Christus is, de Heiland, de Middelaar en Verlosser van de wereld.

De tweede is dat Joseph Smith een profeet van God was en de kerk van Christus op aarde heeft hersteld, met alle sleutels en gezag.

De derde is dat die macht en dat gezag zijn overgegaan op alle presidenten van de kerk sinds Joseph Smith.

De vierde is dat president Gordon B. Hinckley nu de

enige profeet van God op aarde is die alle gezag, sleutels en bevoegdheden van de kerk op aarde bezit.

Als een van de bijzondere getuigen van de Heer wil ik u mijn getuigenis geven. Ik ben dankbaar dat ik altijd een getuigenis van het evangelie heb gehad. Ik kan me de tijd niet heugen dat ik niet heb geloofd. Ik heb niet altijd alles begrepen, en ik beweer niet dat ik dat nu doe, maar door de duizenden en duizenden geestelijke bevestigingen die ik in de loop van mijn leven heb ontvangen, waaronder mijn roeping tot het heilige ambt van apostel, kan ik tot u getuigen dat Jezus de Christus is. Met elke vezel en cel van mijn wezen weet ik dat Hij onze Heiland en Verlosser is. Ik getuig dat Joseph Smith de grootste profeet was die ooit op aarde heeft geleefd, een man die voor de Heiland zo enorm belangrijk was in het werk van God op aarde. Ik weet dat dit waar is.

Ik wil graag getuigen met de woorden van Petrus:

‘Van toen af keerden vele van zijn discipelen terug en gingen niet langer met Hem mede.

Jezus zeide dan tot de twaalfen: Gij wilt toch ook niet weggaan? Simon Petrus antwoordde Hem: Here, tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt woorden van eeuwig leven;

‘en wij hebben geloofd en erkend, dat Gij zijt de Heilige Gods’ (Johannes 6:66–69).

Ik vraag de Heer om onze geweldige heiligen te zegenen. Ik vraag de Heer de kinderen te zegenen, dat ze thuis goed zullen worden onderricht in de grote en eenvoudige waarheden en waarden van het evangelie. Ik bid dat Hij onze jonge volwassenen zal zegenen, en dat zij standvastig en onwrikbaar zullen blijven en de magnifieke zegeningen mogen ontvangen die de Heer voor de getrouwen bestemd heeft.

Ik vraag de Heer om de alleenstaande leden van de kerk te zegenen, dat ze zullen beseffen dat ze bijzonder en dierbaar voor Hem zijn.

Ik vraag de Heer om zijn zegen voor de echtparen die worstelen met hun taak om hun kinderen onderdak en voedsel te geven, en ik bid dat Hij ze zal steunen en hen

terzijde zal staan. Ik vraag de Heer om een zegen voor de oudere heiligen, wier haar nu grijs is geworden en die de problemen van het leven hebben gestor. Ik bid dat ze waardering mogen ontvangen voor het voorbeeld dat ze gegeven hebben in een leven van getrouwheid en toewijding.

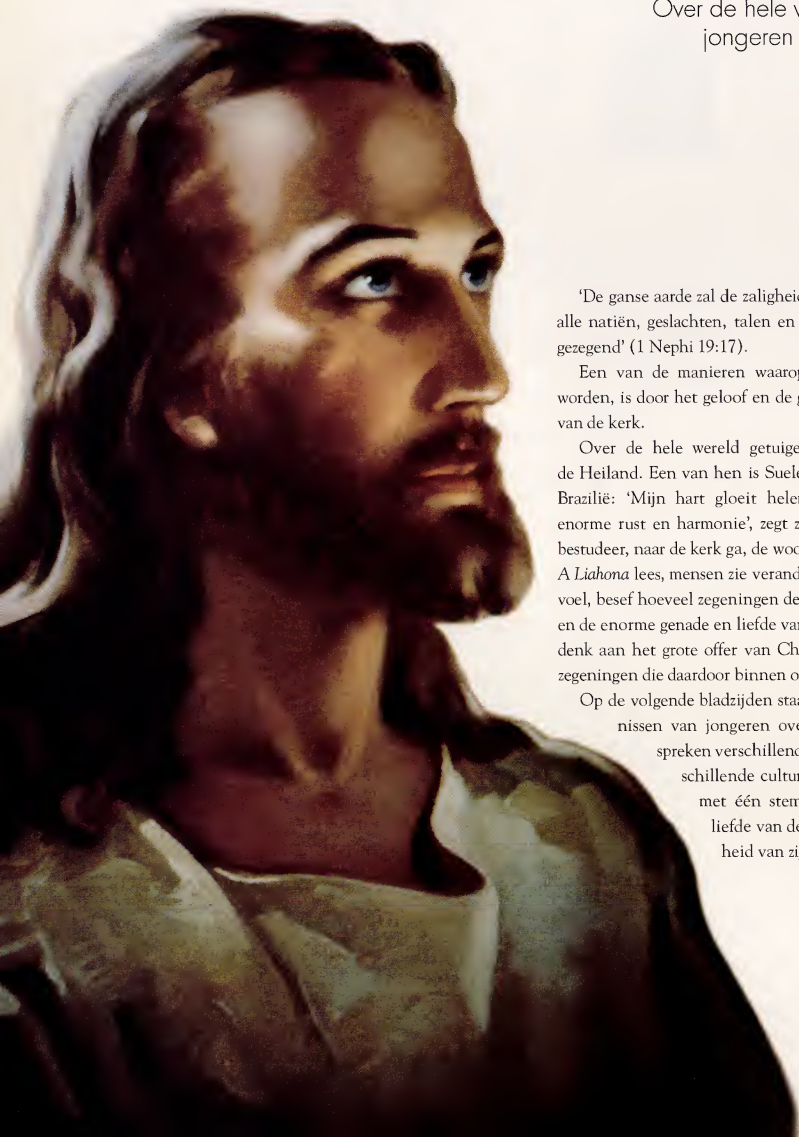
Ik vraag de Heer ons allen te zegenen, dat wij ons niet zullen schamen voor het evangelie, en dat wij in alle nederigheid ons getuigenis ervan zullen geven, en van de vreugde, zegeningen en kracht die we ontvangen als we de leringen ervan naleven en de beginselen ervan toepassen. □

VOOR DE HUISONDERWIJZERS

1. We moeten ons niet schamen voor het evangelie, ‘want het is een kracht Gods tot behoud voor een ieder die gelooft’ (Romeinen 1:16).
2. Wij geven ons getuigenis met onze woorden en ook door de manier waarop we leven.
3. De Heer heeft gezegd: ‘Met enkelen ben Ik niet tevreden, want zij willen hun stem niet verheffen’ (LV 60:2).
4. Als we ons getuigenis geven, moeten we dat ‘in zachtheid en nederigheid’ doen (LV 38:4).
5. Het is de macht van de Geest die ons getuigenis tot in het hart van anderen brengt.
6. Het is altijd gepast om te getuigen dat Jezus de Verlosser van de wereld is, dat Joseph Smith een profeet was en dat hij Christus’ kerk met alle benodigde macht en bevoegdheid op aarde heeft hersteld, dat die macht en bevoegdheid op alle presidenten van de kerk sinds Joseph Smith zijn overgegaan, en dat de huidige president van de kerk de profeet van God op aarde is die alle sleutels, macht en bevoegdheden van de kerk bezit.

‘ALLE NATIËN (...) ZULLEN WORDEN GEZEGEND’

Over de hele wereld getuigen
jongeren van de Heiland

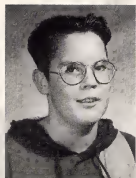

‘De ganse aarde zal de zaligheid des Heren zien (...); alle natiën, geslachten, talen en volken zullen worden gezegend’ (1 Nephi 19:17).

Een van de manieren waarop de natiën gezegend worden, is door het geloof en de goedheid van de jeugd van de kerk.

Over de hele wereld getuigen jonge mensen van de Heiland. Een van hen is Suele Aparecida Barros uit Brazilië: ‘Mijn hart gloeit helemaal en ik voel een enorme rust en harmonie’, zegt ze, ‘als ik de Schriften bestudeer, naar de kerk ga, de woorden van de profeet in *A Liahona* lees, mensen zie veranderen, de Heilige Geest voel, besef hoeveel zegeningen de Heer over mij uitgiet, en de enorme genade en liefde van God voel wanneer ik denk aan het grote offer van Christus en de geweldige zegeningen die daardoor binnen ons bereik komen.’

Op de volgende bladzijden staan nog enkele getuigenissen van jongeren over de hele wereld. Ze spreken verschillende talen en hebben verschillende culturen – maar ze getuigen met één stem van de goedheid en liefde van de Heer en van de waarheid van zijn herstelde evangelie.

'Ik voel dat de Heiland veel voor ons gedaan heeft. Hij heeft onze zonden verzoend en ons de kans gegeven ons te bekeren. Hij is aan het kruis gestorven en heeft het mogelijk gemaakt om weer bij onze hemelse Vader te wonen. Het geeft me een goed gevoel om iemand over de Heiland te horen praten.'

*Kenny Robertson
Las Vegas (Nevada), USA*

'Elke keer dat ik ergens mee zit, denk ik aan Jezus Christus. Hij is ons licht, en Hij maakt mijn leven compleet. Binnenkort kan ik mijn getuigenis als voltijdzendinge geven. Volgens mij is dat de beste manier om mijn dankbaarheid te laten zien aan God en Jezus, die mijn leven met vreugde hebben vervuld.'

*Lidia Aracel Soto
Terrazas, Guaymas,
Sonora (Mexico)*

'Als ring- en voltijdzendingen weten we hoe essentieel het is om van Jezus Christus te getuigen. Mijn eigen getuigenis begon toen ik het seminarie volgde. Op een keer waren we aan het praten over wat Jezus Christus voor ons heeft gedaan, hoe Hij zijn liefde voor anderen toonde. Ik voelde de Heilige Geest heel sterk in me. Ik weet dat we, als we proberen de Heiland te dienen, kunnen worden zoals Hij.'

*Juan Carlos G6mes
Caracas (Venezuela)*

'Ik kan niet zonder het licht van Christus leven. Jezus Christus is alles. Hij geeft gemoedsrust en vrede en Hij kalmeert de beroering in ons hart. Zijn goddelijke macht is majestueus. Ik houd van Hem en wacht hoopvol op de dag dat we weer samen zijn. Mijn grootste verlangen is Hem te danken voor het leven en het inzicht dat Hij me heeft gegeven.'

*Maria Serafina Faria
Funchal, Madeira
(Portugal)*

'Ik ben mijn hemelse Vader erg dankbaar dat ik lid mag zijn van de enige ware kerk in de hele wereld. Ik geloof in Jezus Christus. Ik weet dat Hij m'n oudste broer is en dat Hij van me houdt. Ik houd ook van hem. Hier in Bulgarije zijn de leden erg dankbaar dat ze de kerk hebben. Het is het grootste geschenk in ons leven. In zijn kerk vind ik vrede, ik kan daar mijn hart openstellen en al mijn gevoelens over de Heer Jezus Christus naar buiten laten komen. Ik

ben dankbaar voor het heilsplan en dat ik weet waarom ik hier op aarde ben: om mezelf te vervolmaken, iets wat ik dankzij de verzoening van de Heiland kan.'

Mina Todorova Kirieova

Sofia (Bulgarije)

'Ik heb een diepgeworteld getuigenis van onze Heiland Jezus Christus. Ik weet dat Hij leeft en van ons houdt. Elk moment dat we leven bewijst hoezeer de Heiland Jezus Christus ons liefheeft. Elke dag doe ik mijn best Hem niet teleur te stellen. Ik wil Hem gelukkig maken, ik wil dat Hij trots op me is.'

Makalani Timiraaurii

Papeete (Tahiti) □

'Ik weet dat Jezus Christus voor ons is gestorven en dat Hij mijn gebeden verhoort.'

*Roussel Cabrera
Muscat (Oman)*

'Toen ik nog geen lid van de kerk was en een vriendin in de problemen zat, kon ik alleen maar medelijden met haar hebben. Maar toen ik naar de kerk ging, veranderde mijn leven. Ik merkte hoe mijn gedachten anders werden. Ik voelde dat ik een kind van God aan het worden was.'

Keum, Young-Sook

Kyung Kee-Do (Korea)

Grote hoogten

Willie Holdman, verteld aan Richard M. Romney

Het leven in de natuur in combinatie met geestelijke programma's en schriftstudie verdiepte het gevoel van deze jonge hikers voor de Heer en voor zijn schepping.

Je gaat er met de rugzak op uit, veel kamperen, veel hiken, en je wilt er de beste tocht van maken die je ooit hebt ondernomen. Dan moet je het volgende meenemen:

- warme slaapzak
- schoenen die lekker zitten
- lichtgewicht kookstel
- je Schriften

Ja, ook dat laatste klopt. Daar kwamen de jongemannen uit de wijk Canyon in de ring Spanish Fork (Utah) vorig jaar achter. Niet alleen gingen ze op een hike in het schitterend berglandschap van Wyoming en Montana, maar ze klommen naar nog grotere hoogten door zich in de vrije natuur ook intensief met de Schriften bezig te houden.

'We hebben wel vaker schitterende tochten gemaakt,' zegt John Oldham (16). 'Maar dit keer keken we bij de voorbereiding ook veel naar het geestelijke.'

De tocht begon bijvoorbeeld met een getuigenisdienst. 'Het was geweldig,' zegt Joshua Christensen (18). 'We gingen zitten en keken naar de zonsopgang achter de Teton-bergen. We praatten over het evangelie, over elkaar, over de Heiland. De Geest was voelbaar. Het zette een geweldige toon voor de hele tocht.'

Dat was niet alles. Elke dag organiseerde de groep een geestelijk programma en een haardvuuravond. En elke dag bestudeerden ze een onderwerp in de Schriften.

's Ochtends lazen we een tekst, stelden er een paar vragen over, en dan probeerden we erover na te denken en er die dag wat mee te doen,' zegt Doug Thompson (15). 'Die avond bespraken we dan onze antwoorden.'

Het resultaat was dat iedereen over de Schriften praatte, erover nadacht en ermee aan de gang ging.

'We lazen over gebed,' vertelt Doug Thompson verder, 'en tijdens het hiken had iedereen wel een moment dat hij iets wilde vragen, zoals bidden

om kracht als de rugzak te zwaar leek, of om een extra zetje in de rug om door de regenbui heen te komen.'

Joe Oldham (16) vertelt hoe het geestelijke programma van een bepaalde dag over anderen helpen, indruk op hem had gemaakt.

'Diezelfde dag waren mijn neef John en ik de eersten bij het hoogste meer. Ik bleef daar om op de rugzakken te letten, en John ging terug om m'n jongere broer Mike (14) met zijn rugzak te helpen omdat die zo zwaar was. Iedereen hielp elkaar gewoon.'

'Toen op een dag het kampvuurhout nat was,' vertelt Alex Wright (19, nu op zending in Brazilië) 'kwamen een paar andere jongens ons droog hout brengen. Dat was de dag dat we over dienstbetoon hadden gelezen.'

'Er waren veel watervallen,' weet Ryan Steadman (14) nog. 'Ze zijn echt groot, en bij het kletteren op de rotsen krijg je een dikke nevel. Het is zo prachtig dat je wel moet geloven dat iemand het gemaakt heeft. Ik moest denken aan die tekst in Mozes 6:63 waar staat: "Alle dingen [getuigen] van Mij."'

En tijdens het hiken en kamperen werden er nog andere lessen geleerd.

'Ik ging het comfort waarderen dat we thuis zo normaal vinden,' zegt Joe Elliott (16). 'In de bergen kun je niet gewoon even een slokje water halen; je moet twintig minuten pompen om het schoon te krijgen.'

'Je denkt dat je zoveel nodig hebt in 't leven,' voegt John nog toe. 'Je denkt dat je moet basketballen, uitgaan, altijd naar muziek luisteren. Maar in de natuur kun je zonder die wereldse dingen. En als je dan de Schriften leest, kun je je beter concentreren op wat de Heer je wil laten horen.'

'Ons eerste geestelijke programma ging over gebed, altijd over alles kunnen bidden,' zegt Joshua. 'Ik denk dat we dat allemaal op deze tocht gedaan hebben. We hebben geleerd om met de Geest te gaan. Ik heb veel nagedacht over Spreuken 3:5-6: 'Vertrouw op de Here met uw ganse hart en steun op uw eigen inzicht niet. Ken Hem in al uw wegen, dan zal Hij uw paden recht maken.' Toen we daar fysiek over dat bergpad liepen, bedacht ik me dat we ook geestelijk gezien over bergpaden liepen.'

Wie met deze jongemannen praat, heeft gauw door dat deze tocht blijvende herinneringen heeft gegeven. Ze vertellen hoe elke

Het schitterende berglandschap herinnerde de jongens aan de woorden van de Heer: 'Alle dingen (...) zijn geschapen en gemaakt om van Mij te getuigen' (Mozes 6:63).

Bij de geestelijke momenten en uitwisselingen werden de regen, kou en de fysieke belasting van het hiken vergeten.

dag de regen precies op tijd kwam, en hoe ze daardoor leerden dat je voorbereid moet zijn. Ze praten over dieper respect voor planten en dieren. Ze zijn leergierig. Ze lachen over hun duik in het ijskoude water, die vreselijke muggenbeten, en teruglopen om de achterblijvers een handje te helpen. Ze spreken zelfs eerbiedig van concrete antwoorden op gebed.

Maar verweven in elke opmerking, en onlosmakelijk verbonden met hun zomeractiviteit is hun diepere liefde en waardering voor het woord van de Heer.

Misschien zegt Mike het nog het treffendst: 'Iedereen kan gaan hiken. Maar voor ons was het anders omdat we ons daarbij op de Schriften richtten.'

Het was een avontuur dat hen tot grote hoogten bracht. □

Stap voor stap

Hier is een lijst met dingen die je kunt doen om je volgende hike of kamp meer diepgang te geven.

1. Begin met een doel voor ogen. Weet waar je heen wilt: niet alleen de plaats, maar ook geestelijk. Stel een priesterschapdoel, zoals lessen uit de Schriften leren. Je zou met een getuigenisdienst kunnen beginnen om de geestelijke toon voor de hele tocht te zetten.

2. Zorg dat de materiële zaken goed geregeld zijn. Je zult veel meer van de tocht genieten als je je niet druk hoeft te maken om het gemis van de dingen die je vergeten bent, of hoe je met te weinig eten toch kunt uitkomen. Een goede planning geeft meer ruimte voor goede herinneringen.

3. Geef elke dag een geestelijk tintje. Begin elke dag met een geestelijk programma. Neem tijdens de rustpauzes wat teksten uit de Schriften door. Reserveer een vaste tijd voor persoonlijke studie en meditatie. Praat over wat je leert. Schrijf je gevoelens in een dagboek op.

4. Zoek naar kansen om te dienen. Grijp kansen aan om te doen wat de Heiland van je zou verwachten: elkaars lasten dragen, droog hout voor iemands kampvuur zoeken, teruggaan om vermoeide en achtergebleven lopers te helpen.

5. Vergeet niet te bidden. Praat vaak met je Vader in de hemel, zowel bij de planning als onderweg. Vraag om hulp en leiding – en vergeet niet te danken, vooral voor de prachtige schepping. □

Elke dag op zijn manier

Hier volgen een paar teksten en discussiepunten die bij de dagelijkse geestelijke programma's gebruikt kunnen worden.

Alma 34:26–27 'Stort uw ziel uit' in uw wildernis.' Vergelijk jezelf met de mensen in de Schriften die de natuur ingingen om te bidden. Hoe helpt het gebed je om je dichter bij de Heer te voelen? Voel je je dankbaarder als je de hele dag een gebed in je hart meedraagt?

Genesis 1:26 'En God zeide: Laat Ons mensen maken naar ons beeld.' Wat vind je ervan dat je naar Gods beeld geschapen bent?

Mosiah 4:16–26 'Zijn wij niet allen bedelaars?' In de vrije natuur overleef iedereen samen, met elkaars hulp. Wat kun je doen om anderen te helpen? Waarom voel je je goed als je iemand een handje geholpen hebt?

Mozes 6:63 'Alle dingen [getuigen] van Mij.' Hoe is dat wat we om ons heen zien en ervaren, een getuigenis van de Schepper Jezus Christus?

Mormon 8–9 Moroni's advies aan ons allen. Ga in je eentje eropuit en lees deze twee hoofdstukken. Stel dat je helemaal alleen was en zag hoe je volk vernietigd was, hoe zou je je dan voelen? Welk advies zou je geven aan de mensen die later je woorden zouden lezen? Hoe nauwkeurig beschrijft Moroni onze tijd? □

De profeet aan het woord

Uitleg en raad van president Gordon B. Hinckley

Echtgenoten zijn gelijkwaardig

[Broeders,] uw vrouw is onmisbaar voor uw eeuwige vooruitgang. Ik hoop dat u dat nooit zult vergeten. Er zijn mannen in deze kerk – ik ben blij dat het er niet veel zijn, maar er zijn er wel een paar – die denken dat zij superieur zijn aan hun vrouw. Zij kunnen beter beseffen dat zij de hoogste graad van heerlijkheid in het celestiale koninkrijk niet kunnen bereiken als hun vrouw niet als hun gelijke aan hun zijde staat. Broeders, zij zijn dochters van God. Behandel ze ook zo.¹

Voed uw kinderen op in gerechtigheid

'Als ik naar u kijk en bedenken dat u echtgenoot, echtgenote, vader of moeder bent of wordt, denk ik aan de geweldige kans die u hebt om een generatie in deze wereld te brengen die een ommekeer zou kunnen betekenen in deze wereld die zo ernstig afglijdt naar de vuiligheid die alom te vinden is. U kunt uw kinderen in gerechtigheid en in waarheid opvoeden, met trouw en liefde, geloof en getrouwheid. God zij met u in die grote, heilige onderneming.²

Aan de alleenstandenden

'Wij hebben uw kracht nodig. Wij hebben uw geloof nodig. Wij hebben uw kwaliteiten nodig. Wij hebben uw getuigenis nodig. Wij hebben uw bereidheid om dit werk van de Heer te doen nodig. Wees trouw aan dit werk. Dat is de enige manier om vrede en geluk te vinden in uw leven, en u zult vrede en geluk vinden als u het evangelie naleeft. Dat is de weg van waarheid, leven en begrip.³

Zoek naar geestelijke wortels

'Er is veel schoonheid onder [de mensen in de wereld], maar zonder de wortel die voortkomt uit overtuiging en geloof in God en de herrezen Heer, is er weinig wezenlijks wanneer het aankomt op de een of andere crisis of krachtmeting. Zoek het echte, niet het kunstmatige. Zoek eeuwige waarheden, geen grillen van voorbijgaande

aard. Zoek de eeuwige zaken van God, niet datgene wat er vandaag is en morgen niet meer.⁴

Veiligheid in de kerk

'De grootste veiligheid die u in uw leven hebt, geliefde jonge vrienden, is je lidmaatschap in De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Houd je vast aan de kerk en leef haar beginselen na, dan aarzel ik niet om te beloven dat je een gelukkig leven zult hebben, dat je prestaties groot zullen zijn, en dat je reden zult hebben om neer te knielen en de Heer te danken voor alles wat Hij voor je heeft gedaan door je zulke geweldige kansen te geven.⁵

De zending van de kerk

'Wat belangrijk is om nooit te vergeten in deze kerk, is de grote, voorname zending om onze Vader in de hemel terzijde te staan in zijn werk en zijn heerlijkheid – om de onsterfelijkheid en het eeuwige leven van zijn zoons en dochters tot stand te brengen. Dat moeten we in gedachte houden. Al het andere is bijzaak en daaraan ondergeschikt.⁶

De wens van onze hemelse Vader voor ons

'Ik ben ervan overtuigd dat onze Vader in de hemel zijn kinderen graag gelukkig ziet – niet ellendig, maar gelukkig. Ik geloof dat Hij hen van het goede der aarde wil zien genieten, als het op rechtschapen wijze verkregen wordt. (...) Ik denk niet dat Hij zijn kinderen in armoede en ellende wil zien leven, in moeilijkheden, kwaad, zonde en gebrek. Ik denk dat Hij ze gelukkig wil zien.'⁷

Reik gedisciplineerd de hand

'Soms moeten we mensen discipline opleggen. Ik hoop dat we hen niet vergeten. Ik hoop dat we ze niet verwaar-

lozen. Ik hoop dat we ze niet dusdanig van de kerk zullen afsnijden dat ze het gevoel krijgen dat er geen weg terug is. Dit is een werk van lossing. Dit is een werk van mensen de hand reiken en hen helpen om hun weg te zoeken door het struikgewas van het leven. Als er in uw ring of wijk mensen zijn die gekwetst zijn door iets, wil ik u smeken om voor hen te zorgen zolang het nog kan. Wacht daar niet mee. Geef ze niet het gevoel dat ze verlaten, vergeten, uitgeworpen en afgesneden zijn. Dat is zó belangrijk. (...) Ik smEEK u om hun die hulp nodig hebben de hand te reiken.'⁸ □

NOTEN

- 1 Veracruz (Mexico), regionale conferentie, priesterschapsleidersvergadering, 27 januari 1996.
- 2 Provo (Utah), regionale conferentie gehuwde BYU-studenten, 11 februari 1996.
- 3 Avondmaalsdienst, wijk Emigration 2, ring Salt Lake Emigration, 3 maart 1996.
- 4 Plano (Texas), regionale conferentie, 17 maart 1996.
- 5 Vista (Californië), haardvuuravond voor jongeren, 23 maart 1996.
- 6 Salt Lake City (Utah), vergadering met de presiderende bisschop, directeuren van kerkafdelingen, en bestuurders materiële zaken, 1 april 1996.
- 7 Colorado Springs (Colorado), vergadering voor jonge alleenstaanden, 14 april 1996.
- 8 Smithfield-Logan (Utah), regionale conferentie, priesterschapsleidersvergadering, 20 april 1996.

De sleutel tot Brigham Youngs succesvolle leiderschap
was zijn onwankelbare geloof in God.

BRIGHAM YOUNG: VUUR IN ZIJN BOTTEN

Ronald K. Esplin

Brigham Young staat terecht bekend als een groot praktisch leider. Waarnemers uit zijn tijd en daarna hebben zijn veelzijdigheid, inzicht en verstandige kijk op een en ander beschreven. Toen de Franse reiziger Jules Remy hem in de jaren vijftig van de vorige eeuw had bezocht, concludeerde deze dat weinig mensen 'in zo'n hoge mate de kwaliteiten bezitten die kenmerkend zijn voor een eminent politicus en een vaardig bestuurder als hij.¹

Maar slechts weinig waarnemers hadden echter door dat het succes van Brigham Young minder kwam door zijn praktische vaardigheden dan door zijn geloof in God en zijn innerlijke kracht. Zijn geloof was geconcentreerd op een paar kernbeginselen: God openbaart zijn wil aan de mens, Joseph Smith was Gods woordvoerder en profeet, en God heeft de hand in de aangelegenheden van de mens. Brigham Young gaf stoutmoedig leiding omdat hij zeker was van zijn koers en bestemming.

Brigham Youngs benadering van het leven en leiderschap was eenvoudig: 'Mijn godsdienst is de wil van God te kennen en die te doen.'² Dagelijks streefde hij ernaar om crachter te komen wat de wil van de Heer voor hem was op

dat moment – wat zijn plicht was *die dag*. Zag hij eenmaal wat hem te doen stond, dan sprak hij al zijn hulpbronnen aan om het te doen. 'Als ik aan mijzelf denk, dan denk ik alleen maar: ik heb het lef, en ik zal op de een of andere manier mijn plicht doen.'³ Die vastberadenheid om zijn plicht te doen, was een aanvulling op een rotsvast geloof dat als iemand in dienst van de Heer stond en alles deed wat in zijn of haar macht lag, God de rest zou doen.

Hij had dat vertrouwen niet altijd gehad. Voordat hij kennis had gemaakt met het evangelie, had hij als jongeman een naar leven gehad. Brigham, die op 1 juni 1801 geboren was in de staat Vermont, ging geloven in God, maar kon Hem niet vinden. Vaak twijfelde hij aan zijn eigen doel. Maar in 1832 (hij was toen dertig), na vele maanden lang de kerk onderzocht te hebben, en veel aan zelfonderzoek gedaan te hebben, veranderde hij volkomen. Met 'vuur in [zijn] botten'⁴, zoals hij later zei, trad hij plotseling de wereld tegemoet met gewichtige nieuwe doelen en met een geloof in God dat alleen nog maar groter werd door zijn ervaringen.

Brigham beproefde in 1834 zijn geloof in het Zionskamp en kreeg een groter vertrouwen in Joseph Smith, in God, en

GARY E SMITH

in zichzelf als Gods dienstknecht. In 1840 en 1841 deed hij dat weer, door met de Twaalf onder bijzonder moeilijke omstandigheden te werken in Groot-Brittannië. Door die ervaring werden Brigham Young en zijn mede-apostelen een machtig team.⁵ Bij hun terugkeer wees de profeet het Quorum der Twaalf nieuwe taken toe, en gedurende de daaropvolgende drie jaar gaf hij hun raad bij elke gelegenheid die zich voordeed.

Door de moord op Joseph en Hyrum Smith in 1844 werd Brigham Young plotseling in een leiderschapspositie gezet. Brigham Young was nog in rouw gedompeld, en aarzelde om in de schoenen van de profeet te gaan staan, maar hij wist wat er van hem vereist werd. Hij en de Twaalf stapten zonder dralen naar voren omdat het 'onze onontkoombare plicht' was.⁶ Uit wat hij die eerste maanden deed, en uit de manier waarop hij de heiligen naar de bescherming van de Rocky Mountains leidde, bleek dat hij zichzelf zag als iemand die slechts zijn van God ontvangen talenten gebruikte om de opdracht te vervullen die de Heer en de profeet Joseph hem gegeven hadden.

Na de dood van Joseph Smith was Brigham Young heel duidelijk wat zijn prioriteiten betrefte: allereerst moesten de heiligen de Nauvoo-tempel voltooiën en daar de begiftiging ontvangen. Vervolgens moesten ze een nieuwe woonplaats zoeken, het geprofeteerde toevluchtsoord in het westen. Die doelen vroegen president Youngs absolute aandacht. Zijn enthousiasme was zelfs zo aanstekelijk, dat het tempo van de bouw van de Nauvoo-tempel aanzienlijk steeg onder leiding van de Twaalf.

Ironisch genoeg ontstaken vijanden hierdoor in woede, want zij vreesden dat het onmogelijk zou worden om de mormonen uit Nauvoo te verdrijven als zij eenmaal hun tempel voltooid hadden. Daarom zwoeren zij hen voor die tijd te verdrijven.⁷ Toen Brigham Young in januari 1845 geconfronteerd werd met de mogelijkheid dat er geweld gebruikt zou worden, aarzelde hij even: moesten ze de tempel voltooiën, ook als dat bloedvergieten tot gevolg had? In zijn

dagboek staat het antwoord: 'Ik vroeg aan de Heer of wij hier moesten blijven en de tempel voltooiën. Het antwoord was dat wij dat inderdaad moesten doen.'⁸

Nu hij de bevestiging had gevoeld voor de te varen koers, stuwde president Young het werk voort met een ijzere wil. In mei werd de deksteen gelegd en de Twaalf kondigden aan dat in december de begiftigingen zouden beginnen, een tijdschema waar ze zich ook aan hielden. In die periode bezigde Brigham Young stoere taal, gedeeltelijk om de vijand te intimideren en bloedvergieten te voorkomen. 'Wij lijden liever onder slechte daden dan dat wij zelf slechte daden verrichten' was zijn motto⁹, en zijn geloof dat de Heer de richting had aangegeven en de gevolgen zou overzien, stelde hem in staat om stoutmoedig op te treden.

Ondanks het feit dat hij het bevel voerde over de grootste militaire macht in Illinois, weigerde president Young de militie van Nauvoo in te zetten toen er in september 1845 uiteindelijk gewelddadigheden uitbraken. In plaats daarvan gingen zijn mede-apostelen en hij in intensief, speciaal gebed, en luidden in wat historicus B. H. Roberts 'de periode van gebed in de kerk'¹⁰ noemde.

Terwijl het werk aan de tempel goed vooruitging tijdens een periode van gewapende vrede, richtte president Young in het voorjaar van 1845 zijn aandacht op het westen. Joseph Smith had het in vertrouwen gehad over het 'voorbereiden van een veilige plek (...) richting Rocky Mountains'¹¹. Luttele weken voor zijn martelaarsdood had de profeet de Twaalf opdracht gegeven om dat toevluchtsoord te zoeken.

President Young vond het geen opoffering om huis, haard en tempel achter te laten, want hij wist dat de bestemming van de heiligen niet in Nauvoo, maar in het westen lag. Daar, geloofde hij, zouden zij een machtig volk worden; daar zouden ze in veiligheid nieuwe huizen bouwen en een nieuwe tempel. Vanwege dat geloof, gebruikte president Young de periode in september 1845, toen benden nederzettingen rond Nauvoo aanvielen, om de reeds lang geplande migratie aan te kondigen.

JUDITH WEHR, ZONSKAMP

**Brigham beproefde in 1834 zijn geloof in het Zionskamp
en kreeg een groter vertrouwen in Joseph Smith, in God,
en in zichzelf als Gods dienstknecht.**

De kwestie van het vinden van de juiste plek hield Brigham zeer bezig. Na veelvuldig vasten en dagelijks gebed in zijn kamer in de tempel, zag hij in een visioen de juiste plek en had hij het gevoel dat hij die kon herkennen. Hij was gerustgesteld en was voorbereid.

Een maand later staken Brigham Young en de eerste groep heiligen de Mississippi over, hoewel het nog winter was. Toen hij eenmaal op weg was, leek president Young naar het westen getrokken te worden door een onzichtbare hand. 'Denk niet (...) dat ik het vreselijk vind om huis en haard te verlaten', schreef hij zijn broer Joseph vanaf de prairie in Iowa. 'Nee, integendeel (...) het ziet er vóór ons prettig uit,' schreef hij, 'maar als ik richting Nauvoo kijk, is het duister.'¹²

Niettemin bleek de ervaring in Iowa erg moeilijk. Een tijdlang leek het alsof de hele kerk zowel letterlijk als figuurlijk besmeurd was, en tot de wielnaven in de voorjaarsmodder op de prairie zat. Duizenden heiligen honderden kilometers verhuizen, nam meer tijd en middelen dan zelfs Brigham Young zich had voorgesteld. Die ervaring vergde al zijn krachten en hij werd erdoor gedwongen om de strijd aan te gaan met de grenzen van zijn kunnen. Hij raakte zoveel

gewicht kwijt dat zijn kleren niet meer pasten. Brigham Young was lichamelijk en emotioneel uitgeput, en begreep meer dan ooit dat ingrijpen door God noodzakelijk was. Hij verlangde bovendien naar de raad en geruststellende woorden van Joseph.

Toen Brigham Young 's ochtends op 17 februari 1847 opstond, werd hij zo plotseling door ziekte overvallen dat hij 'in zwijm viel en dood leek'.¹³ Alleen zij die gestorven zijn en door de sluier zijn gegaan, konden weten hoe hij zich voelde, zei hij twee weken later. Daaraan voegde hij toe dat 'ik weet dat ik naar de wereld van de geesten gegaan ben.' Hij kon zich echter niet meteen herinneren wat hij daar gezien had: 'Al wat ik weet, is dat mijn vrouw me er naderhand over verteld heeft. Zij zei dat ik had gezegd dat ik was geweest waar Joseph en Hyrum waren' en dat 'het moeilijk is om weer tot leven te komen'.¹⁴

Toen hij eenmaal weer in leven was, viel Brigham Young in slaap en droomde. Toen hij ontwaakte, schreef hij op wat hij had gezien. 'In mijn droom ging ik naar Joseph', schreef hij. Hij vond Joseph bij een raam. Hij zag er 'volkomen natuurlijk uit'. Brigham nam hem bij de hand, kustte hem op

MONTEWA TELCHER, DE GARGE MET BRIGHAM YOUNG BIJ EEN WATERDOP

President Young vond het geen opoffering om zijn woonhuis en de pasgebouwde tempel in Nauvoo te verlaten. Hij wist dat de bestemming van de heiligen in het westen lag, waar ze in veiligheid nieuwe huizen zouden bouwen.

zijn wangen, en vroeg hem waarom ze niet meer samen konden zijn zoals voorheen. Joseph stond op uit zijn stoel, keek naar Brigham, en zei op zijn gebruikelijke manier: 'Het is in orde.' Brigham protesteerde, maar Joseph antwoordde: 'Je zult het een tijdje zonder mij moeten doen, maar daarna zullen we weer samen zijn.'

Vervolgens sprak Brigham Joseph als zijn mentor aan en vroeg om raad. Het advies was rechtstreeks en eenvoudig: 'Zeg de mensen in elk geval dat ze de Geest van de Heer moeten behouden.'¹⁵ Vervolgens draaide Brigham zich om en zag Joseph in het licht, 'maar waar ik heen moest, was het duister alsof het midden in de nacht was.' Omdat Joseph erop stond, ging Brigham 'terug in de duisternis' en ontwaakte.¹⁶

Hoewel Brigham hier vaak over sprak in de weken voordat men op weg ging naar de Rocky Mountains, weidde hij niet uit over de betekenis. Het beurde hem ongetwijfeld op. Bovendien was het een bewijs te meer dat hij een opdracht van de Heer (en van Joseph) uitvoerde. Hoewel het leiderschap en de enorme omvang van zijn taak nog steeds zwaar op hem drukten, had hij nu gemoedsrust.

Maar niet iedereen die nauw met hem samenwerkte had diezelfde gemoedsrust. Twee weken na president Youngs ziekte en visioen bezocht zijn broer Joseph hem in zijn kantoor en 'zei dat hij meende dat de vijftig kilo proviand' – het aangekondigde minimum voor de trek naar het westen – 'per pionier erg weinig was.' Enkele maanden eerder had hij Brigham gezegd dat er net zo'n groot wonder nodig was om de heiligen veilig door Iowa te krijgen als plaatsvond toen Mozes de kinderen van Israël door de wildernis leidde. Konden ze nu wel een tweede wonder verwachten? Met zo weinig proviand, hield hij vol, zou elke regenvaller de hele onderneming in gevaar brengen. Maar volgens Brigham Young moest die vijftig kilo – wat alles was wat ze konden verwachten bij elkaar te krijgen – gewoon voldoende zijn. 'Brigham antwoordde dat hij wilde dat iedereen hier bleef die niet genoeg geloof had om met die hoeveelheid te vertrekken.'¹⁷

President Young was niet roekeloos, maar realistisch. Als de heiligen eenmaal hun best hadden gedaan, hadden ze geen andere keus dan erop te rekenen dat de Heer de rest zou doen.

President Young trad het probleem met zo'n onwankelbaar vertrouwen tegemoet omdat hij wist dat het plan niet van hem kwam. Zoals hij de heiligen bijna tien jaar later zei: 'Ik heb het grote plan niet opgesteld om de Heer de weg te laten vrijmaken om zijn volk naar deze bergen te sturen.' Wie dan wel? 'Het was de macht van God die de verlossing van dit volk tot stand heeft gebracht', verzekerde hij de mensen.¹⁸

Vanaf het moment dat Brigham Young de Salt Lake Valley binnenging in 1847, had hij een duidelijk doel voor ogen wat de opdracht van de heiligen daar betreft, een vaste overtuiging dat zij, door de bescherming van de Heer, in staat zouden worden gesteld het te doen.¹⁹ Hij voorzag dat als zij goed zouden leven, ze nooit uit die vallei verdreven zouden worden.²⁰ Dat geloof was hem tot steun, en beïnvloedde zijn beslissingen gedurende zijn lange periode als overheidsfunctionaris en kerkleider in Utah.

In 1857–1858 werd president Youngs geloof zwaar beproefd toen duizenden soldaten van het VS-leger naar Utah marcheerden om Alfred Cummings te 'begeleiden', die gestuurd werd om Brigham Young als gouverneur te vervangen. Sommigen hebben gesteld dat gouverneur Young onmiddellijk naar een politieke oplossing had moeten zoeken. Logisch gezien leken het sluiten van een compromis en het treffen van een schikking het enige beleid dat de vrede kon bewaren.

Maar president Young dacht er anders over. Uit de ervaringen van de heiligen in Missouri had hij geleerd wat vijanden konden doen als ze door de militaire autoriteiten gesteund werden. In het vertrouwen dat, als de heiligen alles deden wat in hun vermogen lag, de Heer een ramp zou voorkomen, riep gouverneur Young de noodtoestand uit en mobiliseerde hij de militia van het territorium om, afgezien van bloedvergieten, alles te doen om de naderende troepen op te houden. Graslanden en voorraadwagens in brand gezet, proviand en vee in beslag genomen, en de voorste gelederen van het leger werden dag en nacht lastig gevallen. Maar de troepen waren niet te stuiten – totdat het tijdige inzetten van

hevighe sneeuwval het leger dwong om bij Fort Bridger, ruim honderdvijftig kilometer van de mormoonse nederzetting in de Salt Lake Valley, voor de winter het kamp op te slaan.²¹

Maar dat hield de mars van het leger natuurlijk niet tegen. Toen het voorjaar aanbrak, wilden de soldaten zich wreken vanwege hun ellendige winter. Nu Brigham Young geconfronteerd werd met een nieuwe, misschien wel gevaarlijker dreiging, beval hij zijn manschappen om zich voor te bereiden op een treffen met het leger, maar voegde daar de belofte aan toe dat er 'geen schot gelost zal worden, en geen man zal sneuvelen.' Een van zijn commandanten, een man die president Young als woordvoerder van de Heer zag, antwoordde dat 'hij wist dat het waar was, maar er geen woord van geloofde.' Onder de omstandigheden leek bloedvergieten onvermijdelijk.²²

Toen de troepen al oprukten naar de stad, kwamen Brigham Young en de aankomend gouverneur, Alfred Cumming, met de hulp van Thomas L. Kane, de niet-mormoonse vriend van de heiligen, die zijn leven had gewaagd door in de winter naar Utah te gaan, tot een vredesovereenkomst. Zonder enig incident marcheerde het leger vreedzaam door het verlaten Salt Lake City naar een afgelegen kampement bijna vijftig kilometer buiten de stad. Legerkapitein Jesse Gove vatte de toel die de Utah-oorlog geeïst had als volgt samen: 'gesneuveld – niemand; gewond – niemand; voor de gek gehouden – iedereen'²³ – iedereen, behalve Brigham Young, die de hele tijd een innerlijke verzekering had gevoeld dat het treffen niet op een ramp zou uitlopen.

Vanzelfsprekend was het leiderschap van president Young niet vlekkeloos: niemands leiderschap in dit sterfelijk leven is dat. 'Er komen zwakheden in de mensen naar voren die ik wel moet vergeven', heeft hij eens gezegd. 'Ik heb ze zelf ook. Ik ben aan vergissingen onderhevig,' ging hij verder, maar 'ik bevind mij daar waar ik het licht kan zien. En ik probeer in het licht te blijven.'²⁴ De belofte, meende hij, was niet dat hij geen vergissingen zou begaan of altijd zou weten wat het beste was, maar wel dat God uiteindelijk

op de meest essentiële zaken let. Wat niet goed werkte liet hij gauw schieten voor iets dat beter zou kunnen werken, maar zijn koers en bestemming bleven onveranderd. Lange-termijndoelen gebaseerd op openbaring boden de bestendigheid waarop hij zijn dagelijkse beslissingen funderde en ze gaven hem het vertrouwen om voort te gaan ondanks de hindernissen – of zelfs vergissingen.

Soms leek Brigham Young door die zekerheid koppig. Enkele maanden na het vreedzame einde van de Utah-oorlog bezocht president Young gouverneur Cumming. De welwillende gouverneur was bezorgd omdat ze ternauwernood een ramp hadden afgewend, en hij waarschuwde Brigham Young om in de toekomst van provocerende acties af te zien.

‘Met alle respect voor uwe excellentie,’ onderbrak de president, ‘het is niet mijn bedoeling om wat mijn aangelegenheden betreft ooit de raad van een mens aan te nemen.’ Hoewel hij adviezen van vrienden en raadgevers niet van de hand wees, vertrouwde hij in dergelijke crisissituaties alleen op God. ‘Mijn godsdienst is waar,’ zei hij plechtig tegen de gouverneur, ‘en ik ben vastbesloten om mij zo lang ik leef aan haar voorschriften te houden.’ Hij zou, zo hield hij vol, ‘de raad van mijn hemelse Vader volgen, en ik heb het gevoel om ze te volgen, en de consequenties te riskeren. (...)’

‘U mag dat vreemd vinden,’ besloot hij, ‘maar u zult nog wel zien dat ik gelijk heb.’²⁵ □

NOTEN

- 1 Jules Remy, *A Journey to Great Salt Lake City*, 2 delen (1861), deel 2, blz. 495.
- 2 *Journal of Discourses*, deel 14, blz. 118.
- 3 *Journal of Discourses*, deel 5, blz. 97.
- 4 *Zie Journal of Discourses*, deel 1, blz. 90; deel 9, blz. 141; deel 16, blz. 69–70.
- 5 Zie James B. Allen, Ronald K. Esplin en David J. Whitaker, *Men with a Mission: The Quorum of the Twelve Apostles in the British Mission, 1837–1841* (1992).
- 6 Brigham Young aan Vilate Young, 11 augustus 1844, papieren van Brigham Young, onderafdeling archief, afdeling kerkgeschiedenis, De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, Salt Lake City, Utah; hierna vermeld als HLD-kerkarchief.
- 7 *History of the Church*, deel 7, blz. 363.
- 8 Dagboek Brigham Young, 24 januari 1845, HLD-kerkarchief.
- 9 *History of the Church*, deel 6, blz. 241–242; notulen van George D. Watt, 6 april 1845, HLD-kerkarchief.
- 10 *History of the Church*, deel 7, blz. XXIX. Zie voor details: Ronald K. Esplin, ‘Brigham Young and the Power of the Apostleship: Defending the Kingdom through Prayer, 1844–1845’, Sidney B. Sperry Symposium, *A Sesquicentennial Look at Church History* (1980), blz. 102–122.
- 11 Jonathan Dunham, geciteerd in Thomas Burdick aan Joseph Smith, 28 augustus 1840, papieren van Joseph Smith, HLD-kerkarchief.
- 12 Brigham Young aan Joseph Young, 9 maart 1846, papieren van Brigham Young, HLD-kerkarchief.
- 13 *The Journals of John D. Lee 1846–1847 and 1859*, 2 delen, bez. Charles Kelly (1984), deel 1, blz. 90.
- 14 *On the Mormon Frontier, the Diary of Hosea Stout, volume 1, 1844–1848*, 2 delen, bez. Juanita Brooks (1964), deel 1, blz. 238. Stout was secretaris van de hoge raad. Uit hoofde van die functie maakte hij notulen. Hij noteerde onder meer Youngs uitspraken en nam een verslag daarvan vervolgens over in zijn eigen dagboek. Zie ook het verslag van Joseph Fielding in zijn dagboek uit 1847 nadat deze president Young over deze gebeurtenis had horen vertellen.
- 15 Brigham Young holografie, 17 februari 1847, papieren van Brigham Young, HLD-kerkarchief.
- 16 Dagboek van Hosea Stout, 28 februari 1847. Brigham Young zei tegen zijn gehoor: ‘Ik wil dat u allen mijn droom onthoudt, want het is een visioen van God, en het is mij geopenbaard door de geest van Joseph.’
- 17 Dagboek van Willard Richards, 3 maart 1847, HLD-kerkarchief.
- 18 *Journal of Discourses*, deel 4, blz. 41.
- 19 Hij vertelde later over het moment dat hij de eerste blik op de vallei had geworpen: ‘De Geest van Licht rustte op mij en zweefde boven de vallei, en ik had het gevoel dat de heiligen hier bescherming en veiligheid zouden vinden.’ *Manuscript History of Brigham Young 1846–1847*, bez. Elden J. Watson (1971), blz. 564.
- 20 Het volgende voorjaar (mei 1848), toen hij hoorde dat vijanden de vrees hadden uitgesproken dat, als men hen zich daar liet vestigen, ze niet uit de Rocky Mountains te verdrijven zouden zijn, stemde Brigham Young daarmee in: de heiligen zouden nooit uit de bergen verdreven worden, ‘tenzij ze het zelf zouden doen. Dat profeteer ik zelf.’ Hij geloofde dat ‘we daar veilig zullen zijn’ en van daar ‘de vrede van het koninkrijk aan alle volken zullen prediken.’ Notulen, 14 mei 1848, HLD-kerkarchief.
- 21 *Utah’s History*, bez. Richard D. Poll (1978), blz. 168.
- 22 Notulen Brigham City, 5 juni 1870, papieren van Brigham Young, HLD-kerkarchief.
- 23 Jesse A. Gove, *The Utah Expedition, 1857–1858; Letters of Captain Jesse A. Gove*, bez. Otis G. Hammond, New Hampshire Historical Society Collections (1928), blz. 351.
- 24 Notulen, 30 april 1860, HLD-kerkarchief.
- 25 Notulen geschiedschrijver van de kerk, 24 april 1859, HLD-kerkarchief.

Jong zwemtalent wint vier medailles op Belgische jeugdkampioenschappen

Tekst: Patrick D'Hooge

Ik denk niet dat Kenny Philips, toen hij met zwemmen begon, zich bewust is geweest van de belofte van de Heer in Ether in het Boek van Mormon, dat zwakheden sterk zullen worden wanneer men zich tot de Heer richt.

Deze jonge Aäronisch-priesterschapsdrager was aanvankelijk bang voor water. Toen zijn moeder hier achterkwam, nam ze hem mee naar het kinderbad van het stedelijk zwembad om hem aan watergewenning te laten doen.

De volgende stap was dat zijn moeder hem aanmoedigde om zwemlessen te nemen. Dat wilde hij wel en hij werd lid van de plaatselijke zwemclub.

De zweminstructeur had onmiddellijk door dat deze knaap talent had. Binnen het jaar werd hij een van de revelaties in de Belgische zwemwereld. Als men de statistieken doorbladert, ziet men achter Kenny Philips' naam bijna overal de beste jaartijden voor zijn leeftijd staan.

Tijdens de voorbije Belgische jeugdkampioen-

schappen, behaalde hij goud op de 100 m schoolslag, goud op de 200 m wisselslag, zilver op de 200 m rugslag en brons op de vlinderslag. Hoewel hij, naast een opleiding aan het gymnasium, een druk trainingsschema heeft, neemt hij enthousiast deel aan de kerkprogramma's. Hij is er fier op om lid te zijn van een diakenenquorum en hij vindt het 'de max' wanneer hem wordt gevraagd om in een wit hemd met stropdas het avondmaal rond te dienen. Voor scouting heeft hij ook een boontje, vooral als het buitendeuractiviteiten betreft.

Zijn favoriete passage uit het Boek van Mormon is het verhaal van Helaman en de tweeduizend jongemannen.

Als je hem vraagt of hij later wil deelnemen aan de Olympische Spelen, dan antwoordt hij enigszins verlegen dat zijn voornaamste ambitie, of beter gezegd zijn grootste verlangen, het vervullen van een voltijdzending is. 'Verder zien we wel wat er komt', besluit hij. ■

DE KRANS
VAN DE
HEILIGEN
DAGEN

1637

Vlissingen: luctor et emergo

Tekst: Sjac van Eijzeren

Begin 1977 vestigde De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen zich na lange tijd weer in Zeeland, met een gemeente in Vlissingen. De gemeente heeft sinds die tijd in diverse panden vergaderd, wet zeker in het begin de nodige pioniersgeest bij de leden heeft gekweekt.

In het eerste gebouwde waar de leden van de gemeente Vlissingen vergaderden (eerst onder leiding van de zendelingen, later werd dat broeder Henk van Dam) moest men voor de zondagse diensten asbakken en alcoholreclames verwijderen. Maar dit alles deed niet af aan de goede sfeer. Het aantal leden groeide vrij snel, mede dankzij de vier hardwerkende zendelingen van die tijd. Beroemd zijn de onderzoekersavonden die bij de familie Persson thuis werden georganiseerd.

Na verschillende verhuizingen is de kerk sinds 1985 gevestigd in een pand aan de Badhuisstraat in Vlissingen. Dit gebouw wordt tot op de dag van vandaag tot veler tevredenheid gebruikt.

De zendelingen die in onze gemeente werkzaam zijn geweest hebben tot een aantal jaren geleden altijd bij zuster Wijkstra en haar dochter in huis gewoond. Zij heeft de geschiedenis van de gemeente Vlissingen als enige van de nu actieve leden helemaal meegemaakt. Ze is nu 93 jaar oud.

Door de jaren heen heeft het ledenaantal van de gemeentesterk geschommeld, maar de Geest is altijd sterk aanwezig. In de eerste bloeiperiode waren er ongeveer 45 leden in de avondmaalsdienst aanwezig, maar dat zijn er ook wel eens acht geweest. Nu is de gemeente enorm in opkomst. Niet alleen hebben wij er een aantal gezinnen bij gekregen die binnen de unitgrenzen zijn komen wonen, maar er waren in 1996 ook twee nieuwe, enthousiaste leden.

Daar de gemeente in een aantrekkelijk recreatiegebied is gevestigd, is ons ledenaantal tijdens de zomervakanties heel vaak verdubbeld door gasten uit diverse landen. Tijdens zulke bezoeken door die leden uit

De kinderen van het jeugdwerk, o.l.v. zuster Van der Linden en zuster Poorthof.

De zusters van de ZHV, o.l.v. zuster Hulleman, zuster Willson,
zuster De Braal en zuster Van Biemen jr.

andere culturen blijkt telkens weer dat het evangelie ons allen een maakt, doordat wij dezelfde overtuiging van de waarachtigheid hiervan hebben. Vanaf 1979 werd de

gemeente voornamelijk geleid door zendingsechtparen uit Amerika (vaak met hulp van plaatselijke leiders), die ons ontzettend hebben geholpen, gesterkt en opgebouwd.

Net als onze profeten hebben deze echtparen allen een ander evangelie-aspect benadrukt en hun eigen 'stempel' gedrukt op Vlissingen. Tegenwoordig functioneert in de

De broeders, dragers van het Melchizedeks priesterschap.

DE KINDERSTER

VOOR DE KINDEREN VAN DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

MAART 1997

BID VAAK

Patricia P. Pinegar, algemeen jeugdwerkpresidente

Een van de tijden dat ik me in het bijzonder gelukkig voelde, was toen ik zeventien was. Ik ging met mijn vriendinnen naar een haardvuuravond waar de spreker het had over de liefde van de Heiland. Hij vertelde ons dat wij vertrouwen in de Heiland konden hebben, dat Hij ons zou leiden, dat Hij altijd voor ons klaar zou staan, dat ons geloof in Hem kon groeien en dat we gelukkiger konden zijn dan we ooit geweest waren.

Maar we moesten er wel iets voor doen: we moesten ervoor kiezen in de Heiland en zijn liefde te geloven, we moesten om zijn hulp vragen, en dan moesten we ons oefenen om de hele dag aan Hem te denken.

De spreker had een idee dat ons ertoe zou aanzetten om aan de Heiland te denken: we konden naar de schoolbel luisteren die vaak ging gedurende de dag. Elke keer dat we de bel hoorden, konden we in onszelf een gebed uitspreken, zelfs met onze ogen open, zelfs wanneer we door de gang liepen. We konden onze hemelse Vader danken voor onze zegeningen, vooral voor onze Heiland. We konden hem vertellen over onze liefde en Hem om hulp vragen. Hij leerde ons dat we in slechts enkele seconden, maar vele malen gedurende de dag, konden oefenen in denken aan onze hemelse Vader en de Heiland.

Maar er was nog iets: De spreker stelde voor dat we

er dan bijna meteen toe over zouden gaan om te bidden voor iemand anders – een vriend, leerkracht of vreemde –

en onze hemelse Vader zouden vragen om die persoon te zegenen.

Hij waarschuwde ons bovendien dat we, hoewel dit alles aanvankelijk lastig kon lijken, daardoor werkelijk met zijn liefde vervuld konden worden, ons geloof echt zou groeien, en dat we vreugde zouden voelen.

Dat vond ik geweldig klinken. Ik besloot het te proberen. Ik kon niet geloven hoe vaak de bel die dag ging! Wanneer ik hem hoorde, nam ik even tijd. 'Hemelse Vader, dank U. Wilt U mij alstublieft zegenen, en zegen ook Doreen. Ik weet dat zij het moeilijk heeft.' Eerst was het lastig, maar al gauw merkte ik dat ik niet alleen bij het gaan van de bel aan mijn hemelse Vader en aan de Heiland dacht, maar vele malen tijdens de dag. Ik herinner me dat ik op een ochtend over een modderig veld liep en een piepklein geel bloempje zag. Het was waarschijnlijk onkruid, maar ik vond het mooi, en ik had het gevoel dat Hij dat speciaal voor mij had geschapen. Ik hield zoveel van Hem. Mijn geloof was gegroeid, en ik was gelukkig.

Het is niet makkelijk om ervoor te kiezen ons geloof in de Heiland te vergroten. Er is inzet voor nodig, maar de gevoelens van vreugde, gemoedsrust en liefde zijn al onze moeite waard. □

ILLUSTRATOR MARK ROBINSON

DE LIJST VAN HARMEN

Diane L. Mangum

Waarom overkomen mij altijd de nare dingen?' mopperde Harmen terwijl hij probeerde zijn schoolrugzak onder zich uit te trekken. Het was een koude ochtend en de weg naar school zat onder de ijzel. Hij was laat, en in zijn haast was hij vlak voor de schooldeur gevallen en op zijn rugzak terechtgekomen.

Harmen keek in zijn rugzak. 'O, nee!' kreunde hij. 'Het is nog erger dan ik dacht.' Bij zijn val had hij zijn hele lunch platgemaakt. Ook het pakje appelsap dat zijn moeder erin had gedaan om hem te verwennen. Het sap was overal overheen gespoten. Harmen trok zijn boekverslag uit de rugzak. Het droop van de appelsap.

'Waarom overkomen mij altijd de nare dingen?' mopperde hij telkens weer, terwijl hij de schooldeur opende. Hij liep door de gang naar zijn klas terwijl hij het druipende boekverslag met twee vingers vasthield.

'Goeiemorgen, Harmen. Hoe gaat het?' vroeg juffrouw Bentinck toen hij de klas inliep.

'Het gaat slecht met me', gromde hij terwijl hij zijn jas ophing en ging zitten.

Twee meisjes giechelden bijna: 'Het gaat altijd slecht met Harmen', zei Karin.

'Altijd', lachte Anne.

Juffrouw Bentinck liep naar Harmen toe en ging naast hem zitten. 'Waarom gaat alles zo slecht?'

Zonder iets te zeggen, liet Harmen haar het vochtige, plakkerige boekverslag zien. Toen haalde hij een verkreukeld stuk papier uit zijn zak. Hij streek het glad op zijn tafel en zei: 'Ziet u dit? Mij overkomen altijd nare dingen. Dat kan ik bewijzen, want ik heb ze allemaal op deze lijst geschreven. Nu moet ik nog opschrijven wat er op weg naar school is gebeurd. Ik ben gevallen op het ijs buiten.

Ik heb mijn lunch platgemaakt. Er zit sap over mijn hele boekverslag, en ik denk dat ik een blauwe plek op mijn elleboog heb.'

'Dat is een vervelend begin van de ochtend', zei zijn juffrouw. 'Wat staat er nog meer op je lijst?'

Harmen las haar zijn lijst met nare dingen voor. 'Gisteren heb ik mijn teen gestoten.

Mijn grote broers hebben bij het eten alle chocolademelk opgedronken voordat ik er van kon nemen. Ik kwam tijdens het speelkwartier niet aan de beurt op de schommels. Maandag ben ik mijn lievelingsspeelgoed kwijtgeraakt, en bij het dictee brak mijn potlood. Amanda knoeide in het overblijfslokaal melk, en ik kreeg het allemaal over me heen.' Harmen haalde eens diep adem en wilde verder gaan.

'Ik begrijp wat je bedoelt', onderbrak juffrouw Bentinck hem. 'Maar ik vraag me af waarom je dat eigenlijk op een lijst schrijft.'

'Als ik dat niet doe, vergeet ik misschien iets. Want weet u, mij overkomen altijd nare dingen.'

Juffrouw Bentinck keek naar Harmen en haalde toen een potlood achter haar oor vandaan. 'Weet je wat ik denk?' vroeg ze.

Harmen schudde nee.

'Ik denk dat je lijst nog niet lang genoeg is.' Harmen keek verbaasd naar de juffrouw. Hij dacht dat hij wel zo'n beetje alles op zijn lijst had staan. Hij had hem de hele week in zijn zak gehad, en had er telkens iets bijgeschreven.

'Ik vraag me werkelijk af hoe je lijst eruit ziet als je echt alles opschrijft wat je vandaag overkomt. Je hebt dan meer nodig dan dit papiertje. Hier, gebruik dit notitieblok maar. Begin met wat er vandaag op weg naar school

gebeurd is, en schrijf dan alles op wat je de hele dag overkomt.'

'Oké,' zei Harmen, 'maar u zult zien dat mij altijd nare dingen overkomen.' Juffrouw Bentinck glimlachte alleen maar, en hij begon te schrijven. Hij lette goed op dat hij echt alles over het appelsap opschreef, over het natte boekverslag, de platgedrukte boterhammen, de blauwe plek op zijn elleboog – álles.

Eerst ging de klas rekenen. De leerlingen deden alle sommen die op het bord stonden terwijl juffrouw Bentinck hun proefwerken teruggaf. Bij Harmen stond er bovenaan geschreven: 'Alles goed!' Ze knipoogde naar Harmen toen ze het aan hem gaf, en zei: 'Schrijf dat maar op in je notitieblok.' Harmen pakte zijn lijst.

Later lazen de kinderen in de klas een toneelstuk hardop voor. Daarvoor trokken ze namen, en Harmen trok de rol van de held! Juffrouw Bentinck knipoogde weer naar hem, en Harmen wist dat hij dat ook op moest schrijven.

Toen de kinderen hun jas aandeden om voor het speelkwartier naar buiten te gaan, zag Harmens juf dat hij nieuwe laarzen had met een warme bontvoering, en nieuwe bijpassende handschoenen. 'Nieuwe laarzen, Harmen?' vroeg ze.

'Ja,' zei hij, 'die heeft mama gisteren voor me gekocht.'

'Hmm,' zei juffrouw Bentinck, 'dat klinkt als iets dat jou is overkomen.'

'Weet ik,' zei Harmen. 'Laat ik het maar opschrijven.'

Terwijl hij dat deed, merkte hij dat zijn jas ook lekker warm was. En hij dacht er ineens aan dat hij nog niets had

opgeschreven over het lekkere ontbijt dat zijn moeder voor hem had gemaakt.

De dag verstreek, en Harmens lijst werd steeds langer. Meteen na het overblijven schreef hij op hoe erg het is om platgemaakte boterhammen te eten, en dat Rob hem wel een uur lang had uitgelachen om zijn grappige, platte boterhammen. Maar toen hij op het speelplein was, had hij bij het voetballen drie doelpunten gemaakt voor zijn team, en Nico had hem gevraagd of hij na school bij hem kwam spelen. Dat had hij dus ook maar opgeschreven.

Bij het schilderen knoeide hij met zijn verfwater. Dat ging in grote letters in zijn notitieblok. Maar Jannie hielp hem met opruimen. En juf Bentinck knipoogde weer, dus wist hij dat hij 'geholpen door een vriendin' aan zijn lijst moest toevoegen. Hij was al op de derde bladzijde van het notitieblok.

Aan het eind van de dag ging Harmen met zijn notitieblok naar de juffrouw. 'Volgens mij,' zei hij, 'heb ik zo'n beetje alles.'

'Prima,' zei ze. 'Wat denk je ervan: zullen we nu alle nare dingen eens optellen?'

Harmen keek naar zijn voeten en wriemelde met de oude, verkreukelde lijst in zijn zak. Het was wel moeilijk om te zeggen, maar misschien waren niet álle dingen zo naar. 'Juf Bentinck,' zei hij, terwijl hij naar het notitieblok keek, 'misschien heb ik de nare dingen wel zo lang opgespaard dat ik vergeten ben om op de goede dingen te letten.'

Juffrouw Bentinck glimlachte.

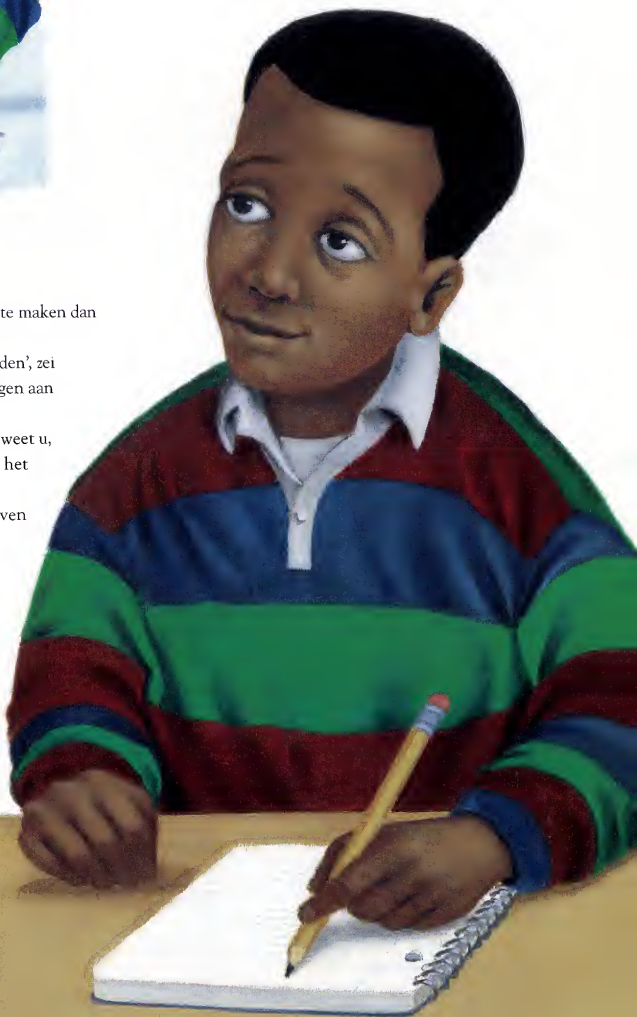
Hij zei: 'Zo'n lijst is veel interessanter om te maken dan die oude lijst. Mag ik dit papiertje houden?'

'Harmen, je mag het hele notitieblok houden,' zei juffrouw Bentinck. 'Ik hoop dat je er nog dingen aan toevoegt tot het een heel erg lange lijst is.'

Harmen grijnsde. 'Bedankt,' zei hij. 'Maar weet u, ik word nog steeds boos als ik eraan denk dat het appelsap helemaal over mijn boekverslag is heengegaan, zodat ik het niet bij het overblijven kon opdrinken.'

'Dat geloof ik best,' zei de juf, 'maar in ieder geval heeft het je geholpen om niet alleen de nare dingen te zien die je zijn overkomen, maar ook de goede dingen. Hmmm – ik denk dat er vast ook wel goede dingen met je gebeuren als we het volgende week over een dagboek gaan hebben, denk je ook niet?'

'Ja!' □

MIJN KEUZEN HEBBEN GEVOLGEN

Karen Ashton

'Er is een wet, vóór de grondlegging dezer wereld onherroepelijk in de hemel vastgelegd, waarop alle zegeningen zijn gegrond – En wanneer wij enige zegen van God ontvangen, is het door gehoorzaamheid aan die wet, waarop deze is gegrond' (LV 130:20–21).

Elke dag moet je keuzen doen, en elke keuze heeft een gevolg. Als je kiest om niet te slapen, zul je als gevolg daarvan moe worden. Als je kiest om niet te eten, zul je als gevolg daarvan honger krijgen. Als je kiest om de Schriften te lezen, zul je de woorden van je hemelse Vader leren (zie Johannes 5:39). Als je besluit om in gebed nader tot je hemelse Vader te komen, zal Hij je horen, zal Hij nader tot je komen en naar je luisteren (zie LV 88:62–63).

Een keuze doen is niet als een stok oppakken. Als je het ene uiteinde van de stok oppakt, komt het andere uiteinde ook altijd mee. Wanneer je een keus doet, komt het gevolg altijd mee.

Sommige gevolgen komen al snel nadat je de keus gedaan hebt. Soms zul je het gevolg pas herkennen lang nadat je de keus gedaan hebt. Maar uiteindelijk komt er altijd een gevolg.

Het gevolg van een juiste keuze is een zegen van je hemelse Vader. In het verleden heb je belangrijke keuzen gedaan en daar heb je zegeningen voor gekregen. Toen je nog in de hemel woonde, koos je om het plan van onze hemelse Vader te volgen. Het gevolg van die goede keus was de zegen dat je naar deze aarde ging en een lichaam kreeg. Nu je op aarde bent, wil onze hemelse Vader dat je de goede keuzen blijft doen zodat je nog meer zegeningen kunt krijgen en gelukkig kunt zijn.

Satan wil niet dat je gelukkig bent. En hij weet dat verkeerde keuzen verdriet tot gevolg hebben.

Maar je hemelse Vader houdt van je en wil je helpen om de goede keuzen te doen. Hij heeft zijn Zoon, Jezus Christus, gestuurd om je te laten zien hoe je goede keuzen

moet doen. De Heiland is hier op aarde komen wonen om je een voorbeeld te geven dat je moet volgen. Als je doet wat Jezus Christus ons geleerd heeft, en je gehoorzaamt de geboden van onze hemelse Vader, dan krijg je heel fijne gevolgen.

Ideën voor de participatieperiode

1. *Leg uit dat de geboden van onze hemelse Vader in de Schriften staan en dat daar dicht bij elkaar vaak zowel het gebod als het gevolg staan genoemd. Verdeel de kinderen in vier groepen. Geef elke groep een blaadje dat doormidden gevouwen is. Schrijf in blokletters links bovenaan: Geboden. Schrijf rechts bovenaan: Gevolgen. Geef alle groepen de tijd om elk uit een van de volgende teksten de geboden en de bijbehorende gevolgen te halen: LV 89, LV 59, LV 88:118–126, LV 42:18–31.*

2. *Vertel het verhaal van Noach (zie Genesis 6:5–7:24). Laat de kinderen een tv-journaal voorbereiden met een reportage over het verhaal, met als onderwerp 'Keuzen en gevolgen'. Wijs een nieuwslezer aan, een weerman of -vrouw, verslaggevers en mensen die voor en na de regen geïnterviewd worden. Jongere kinderen zouden het leuk kunnen vinden om een tekening te maken van Noach, de ark, de dieren en de storm. Laat alle groepen samen de uitzending presenteren. Bespreek de keuzen die de mensen in Noachs tijd maakten, en de gevolgen daarvan.*

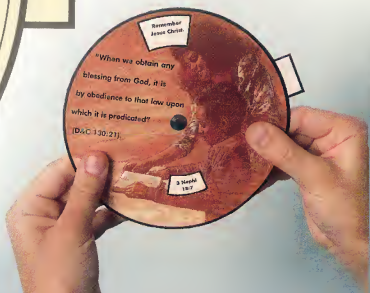
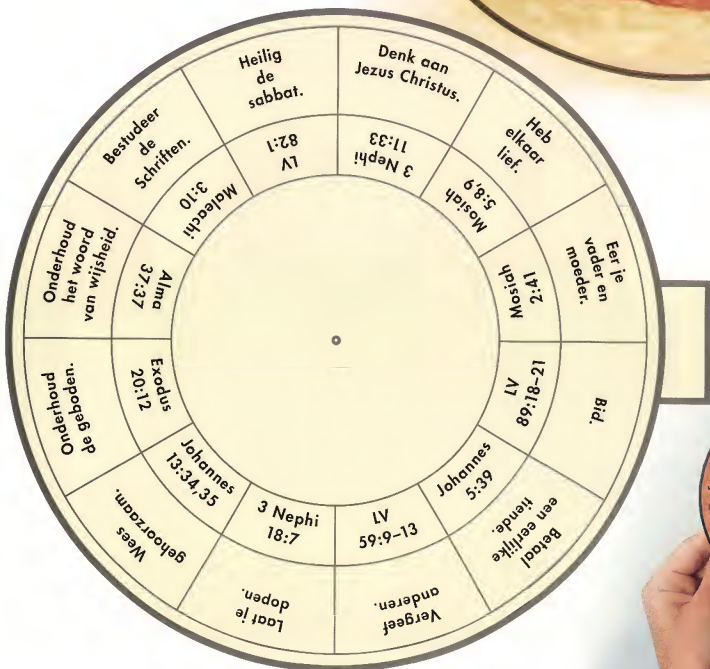
3. *Geef alle jongere kinderen ieder een stuk papier met een cirkel erop die een gezicht voorstelt. Laat hen de ogen, neus, oren en het haar tekenen. Geef ieder kind een gekleurd, halve-maanvormig stukje papier dat een glimlach of een frons moet voorstellen, waarmee ze moeten aangeven hoe ze zich in de volgende situaties zouden voelen: 1. Je moeder vraagt je om je speelgoed op te ruimen, en dat doe je; 2. Je maakt een tekening van je oma, en zij plakt die op haar koelkast; 3. Je eet wat snoep van je broer zonder het te vragen. Verzijn meer situaties om te gebruiken al naar gelang de tijd dat toelaat. □*

INSTRUCTIES

Plak deze bladzijde op karton en knip vervolgens voorzichtig de cirkels uit. Doe een splitpen door het midden. Draai de bovenste schijf om een gebod van onze hemelse Vader te zien en een bijbehorende tekst waarin staat welke zegening er beloofd is aan hen die het gebod gehoorzamen.

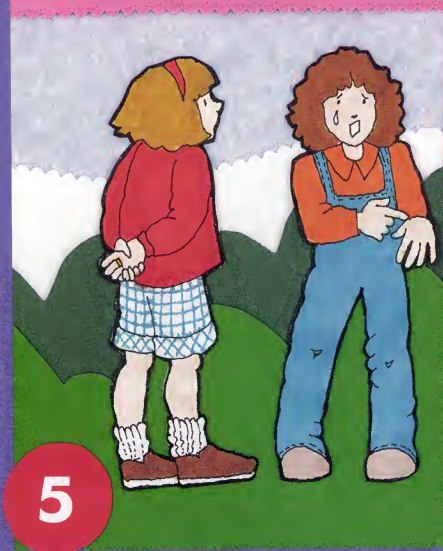
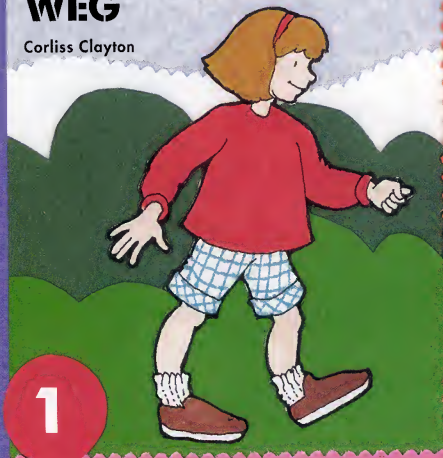
'Wanneer wij enige
zegen van God ontvangen,
is het door gehoorzaamheid aan
die wet, waarop deze is
gegrond' (LV 130:21).

VOOR KLEINE VRIENDEN

KIES DE GOEDE WEG

Corliss Clayton

ILLUSTRATOR: SHAINA MOONEY KAWASAKI

LIED

JE BENT EEN PIONIER

Onverschrokken ♩ = 69-76

Extra stem naar believen

Wij gaan ver - der,
 1. Je hoeft geen kar te
 (2. Je) bent door God ge -

al - tijd ver - der, wij gaan ver - der, al - tijd ver - der,
 trek - ken naar 'n plek heel ver van hier, of
 roe - pen; Hij heeft je no - dig hier, dus

steeds voor - uit, ja steeds voor - uit, want
 maan - den - lang te lo - pen, maar toch
 dien Hem blij te en met ge - loof, ook

DE HEILIGEN VERGADEREN ZICH

Sherrie Johnson

In 1830 had bijna iedereen in Kirtland (Ohio) het over de 'gouden bijbel' die zendelingen uit New York mee hadden genomen. Veel mensen waren enthousiast over het evangelie, hadden zich laten dopen, en vertelden hun vrienden over hun nieuwe geloof. Andere mensen voelden zich bedreigd door deze nieuwe godsdienst en waarschuwden hun burens er tegen. Het leek wel of er nog geen muizenholletje was waar de kerk niet werd aanbevolen of afgekeurd.

Door al dat praten werden veel mensen nieuwsgierig naar de kerk en het Boek van Mormon. De twaalf jaar oude Mary Elizabeth Rollins, een pasgedoopt lid, wilde het Boek van Mormon graag zien, maar er waren in die tijd niet zoveel exemplaren. Toen ze hoorde dat een buurman, Isaac Morley, er een had, ging ze naar hem toe om het te bekijken. Toen ze het boek voor het eerst zag, kreeg ze een groot verlangen om het te lezen. Ze verzamelde al haar

moed en vroeg of ze het mee naar huis mocht nemen om het die avond te lezen terwijl broeder Morley een zendelingenbijeenkomst bijwoonde.

Broeder Morley aarzelde, maar zei uiteindelijk: 'Kind, als je het boek morgenochtend vóór het ontbijt terugbrengt, mag je het meenemen.'

Mary haastte zich naar huis met het boek, gooide de deur open en riep naar haar oom en tante: 'Hier is de "gouden bijbel"!'

Onmiddellijk ging zij met haar tante en oom zitten en begonnen ze om beurten tot laat op de avond te lezen. Mary stond de volgende ochtend op zodra het licht genoeg was om te lezen, en leerde het eerste vers uit haar hoofd. Toen haastte ze zich naar broeder Morley om het boek terug te geven.

Toen hij haar begroet had, zei broeder Morley: 'Je hebt er vast niet veel in gelezen.' Toen Mary liet zien hoe ver ze waren gekomen, was hij verbaasd. 'Maar ik geloof niet dat je me er ook maar één woord van kunt vertellen', zei hij. Mary zei het vers op dat ze uit haar hoofd geleerd had, en vertelde hem het verhaal van Nephi. Toen staarde broeder Morley haar aan en zei: 'Kind, neem dit boek maar mee naar huis en lees het uit; ik kan wachten.'

Mary was een van de velen die in Kirtland lid van de kerk werden. Dat gebied werd al gauw een druk centrum van evangelische activiteit, en in december 1830 gaf de Heer de heiligen elders een gebod om zich te vergaderen met de heiligen die al in Ohio woonden (zie LV 37). Dat was voor veel leden erg moeilijk. Het hield in dat ze hun huis moesten verkopen, en hun familie en vrienden achterlaten. Velen moesten zelfs bezittingen achterlaten die niet in hun koffers pasten. Het was een grote beproeving, maar de meesten beseften dat het ook een grote zegen was om te vergaderen op een plek waar ze samen konden aanbidden en elkaar konden helpen.

Aan het eind van januari 1831 reisden Joseph en Emma Smith in een slee met paard van Ohio naar New York.

Het was erg koud, en Emma was in verwachting van een kind. Ze kwamen begin februari veilig aan in Kirtland en stopten voor de winkel van Newel K. Whitney. Toen ze stil stonden, sprong de profeet uit de slee en liep de winkel in. Hij ging op broeder Whitney af, die hij nog nooit eerder had gezien. 'Newel K. Whitney!' riep hij uit, terwijl hij zijn hand naar hem uitstak. 'U bent de juiste man.'

'U bent in het voordeel,' antwoordde broeder Whitney, 'want ik kan u niet bij naam noemen, zoals u mij doet.'

'Ik ben de profeet Joseph. U hebt mij hiernaar toe geboden. Nou, wat wilt u van mij?' Joseph legde toen uit dat hij, toen hij nog in New York was, broeder Whitney in een visioen had gezien, biddend dat hij naar Kirtland zou gaan. Met grote vreugde ruimde de familie Whitney een plekje in hun huis in voor de familie Smith waar ze konden wonen totdat zij eigen woonruimte zouden vinden.

Zo gauw andere leden hun huis verkopen konden, volgden zij Joseph. Sommigen gingen ook met de slee; anderen gingen met de postkoets of de huifkar. Nu zijn er in het westen van New York en in Ohio veel rivieren. Er waren kanalen gegraven om die waterwegen met elkaar te verbinden. Daarom gingen veel heiligen met de boot.

Drie groepen leden uit New York legden op die manier de reis naar Kirtland af. Het waren de leden van de gemeenten Colesville, Fayette en Palmyra-Manchester.

De groep uit Fayette werd geleid door Thomas B. Marsh en de moeder van de profeet Joseph, Lucy Mack Smith. Lucy had de twintig volwassenen en dertig kinderen bijeengeroepen en hen eraan herinnerd dat ze op gebod van de Heer op reis waren, net als vader Lehi toen hij Jeruzalem verliet. Ze zei dat ze, als ze getrouw bleven, op de zegeningen van de Heer konden rekenen, net als het volk van Lehi.

De groep reisde over de kanalen Cayuga en Seneca naar Buffalo (New York), waar ze van plan waren een stoomboot over het Eriemeer te nemen naar Kirtland. Maar toen ze in Buffalo aankwamen, zat de haven dicht vanwege het ijs en was het onmogelijk om de reis voort te zetten.

Terwijl ze wachtten tot het ijs zou breken, hadden ze veel moeilijkheden, waaronder honger en ziekte. Na enkele dagen brachten ze hun bezittingen op een boot. Lucy haalde de groep over om de Heer te vragen de zes meter hoge ijslagen te breken die de haven blokkeerden.

Ze waren nog maar nauwelijks klaar met bidden, toen er plotseling een donderend geluid losbarstte. De kapitein brulde: 'Iedereen op zijn post!'

De heiligen uit Fayette keken op en zagen het ijs opzij gaan en een doorgang vrijmaken die net groot genoeg was om hun boot door te laten. Toen de boot de opening invoer, was het ijs zo dichtbij aan beide kanten, dat het emmers van het waterrad afrukte.

Zo gauw de boot erdoor was gevaren, ging de opening dicht en kon er geen enkele andere boot meer door. De gebeden van de mensen waren weer eens verhoord! Omdat de mensen op de wal het ijs het waterrad zagen raken, dachten ze dat de boot zou zinken in de met ijs bedekte haven. Dus toen de heiligen uit Fayette in Kirtland aankwamen, waren veel mensen verbaasd om hen te zien.

Al gauw kwamen ook de andere heiligen uit de staat New York. Ze vonden allen een nieuwe woning. Het was erg moeilijk geweest om te verhuizen, maar het was het waard om bij andere mensen te zijn die in de goddelijke boodschap van het evangelie van Jezus Christus geloofden. □

gemeente Vlissingen een uitstekend gemeente- en ZHV-presidium. Maar ook voor jeugdwerk, jongemannen en jongevrouwen zijn organisaties opgericht, die elk steeds meer jeugd tot hun klassen kunnen rekenen.

Onder leiding van een bevoegden zendingseider worden de leden actief betrokken bij het zendingswerk. Tijdens de zendingseweek van de ring Antwerpen in september 1996 hebben alle leden van de gemeente Vlissingen een exemplaar van het Boek van Mormon kunnen uitgeven aan familie, vrienden of bekenden. Deze week stond volledig in het teken van het zendingswerk en heeft de zendingsegeest onder de leden bijzonder versterkt.

Maar ook wordt er met plezier gewerkt aan de data-extractie. Sinds enige tijd beschikt de gemeente Vlissingen over een centrum voor familiegeschiedenis waar hopelijk het komende jaar veel gebruik van zal worden gemaakt.

Beroemd en berucht is de gemeente Vlissingen inmiddels doordat zij elk jaar (sinds 1994) probeert met *alle* leden de tempel in Friedrichsdorf te bezoeken. Tot nu tot is dat redelijk gelukt. We kunnen terugkijken op bijzondere weken, met elkaar doorgebracht in het huis van de Heer. De grootste uitdaging is ook telkens om voor eigen familie het tempelwerk te verrichten. Het is heerlijk om met broeders en zusters uit de eigen gemeente een doop-, begiftigings- of verzegelingsdienst mee te maken!

Er worden haardvuuravonden en activiteiten van goede kwaliteit voor alle leden van de gemeente georganiseerd. De huiselijk-levenavonden voor de ZHV-zusters vinden sinds kort weer elke maand plaats, waarbij het interessant is te vermelden dat de activiteitsleidster een onderzoekster van de kerk is. Voor de alleenstaanden onder ons is er wettelijk een bijeenkomst met als thema het Nieuwe Testament, o.l.v. broeder en zuster Hulleman, ons huidige zendingsechtpaar.

Er zijn goede, opbouwende vergaderingen op zondag en er is o.l.v.

onze quorumpresident ouderlingen en ZHV-presidente een huis-onderwijs- en huisbezoekprogramma opgesteld dat goed werkt en waarbij ook aan de minder-actieve leden gedacht is.

Het afgelopen jaar werd afgesloten met een kerstprogramma dat onder leiding van de ZHV stond. Na een

was een pracht afsluiting van het afgelopen jaar.

De gemeente Vlissingen is een gemeente die ook nu nog steeds genemerkt wordt door een pionersegeest: de leden hebben een sterk getuigenis van het evangelie en voelen zich een grote familie, staan ook voor elkaar klaar als dat nodig is.

Een aantal van de jongevrouwen, o.l.v. zuster Van Eijzeren.

heerlijk kerstdiner hebben we kunnen genieten van een toneelstukje dat door een aantal ZHV-zusters (en één onderzoekster!) werd opgevoerd, van een muzikaal intermezzo door het jeugdwerk (waaraan ook weer een drietal onderzoeksterjes deelnamen) en er werd een pracht gedicht voorgedragen door een van onze jongemannen. Deze bijzonder geslaagde, gezellige avond

Hopelijk zullen de gezamenlijke inspanningen van leden, zendingen en zendingsechtpaar onze 'familie' in Vlissingen de komende tijd nog veel groter maken.

Omdat in 1997 herdacht wordt dat de pioniers 150 jaar geleden aankwamen in de Salt Lake Valley kunnen wij een bezoek aan de 'pioniers'-gemeente Vlissingen van harte aanbevelen! ■

De zendelingenpagina's

Deze maand besteden we aandacht aan Sander van Damme uit de wijk Groningen, die op zending is in het zendingsgebied Tucson (Arizona), en aan Jeroen Bulder uit de wijk Apeldoorn, die momenteel een zending vervult in het zendingsgebied Roseville Californië.

Jeroen Bulder

Ik ben op 16 augustus 1995 op het vliegtuig gestapt en vertrokken naar de Verenigde Staten. Mijn zending was begonnen. Vol goedemoed en het verlangen om mijn hemelse Vader te dienen, landde ik in Salt Lake City om door te reizen naar het opleidingscentrum voor zendelingen in Provo. Dat bleek een fantastische en leerzame ervaring te zijn. Vaak heb ik na zitten denken over wat mij heeft aangezet tot deze zending. Ik ben tot de conclusie gekomen dat het mijn moeder is geweest die mij heeft geholpen bij deze beslissing, ook al is het acht jaar geleden dat zij is overleden. Daarmee heb ik een fundament gelegd voor mijn verdere leven. Mijn geloof in God heb ik altijd al gehad. Mijn getuigenis van het Boek van Mormon en de wetenschap dat Jezus de Christus is, de Heiland van deze wereld, heeft mij geholpen bij deze beslissing. Ik probeer mijn hemelse Vader te laten zien dat ik Hem met hart en ziel wil dienen.

Momenteel werk ik in een wijk in Colfax, duizend inwoners, een dorpje in het Sierra Nevada-gebergte. De winter is in aantocht, het regent voortdurend, soms wel vijf tot tien centimeter per dag. Het valt niet meer om van deur tot deur te gaan als er een regenstorm door de straten jaagt. De zomers zijn hier zeer warm; de laatste zomer was ik in Sacramento Valley, het was daar regelmatig 40 tot 45 graden celsius. De mensen hier zijn zeer vriendelijk, veel mensen weten wie we zijn. Dat maakt ons werk gemakkelijker. Veel Amerikanen zijn christelijk ingesteld en hebben een groot geloof in Jezus Christus. Natuurlijk zijn er ook veel Mexicanen in Californië, een goede gelegenheid om wat Spaans op te pakken.

De kerk draait hier op volle toeren.

In de Sacramento Valley bevindt zich de derde grootste concentratie leden, na Utah en Nevada. Mijn zendingsgebied bestrijkt een vrij groot gebied met ongeveer anderhalf miljoen mensen. Er zijn hier ongeveer 60 duizend leden. De zendelingen dopen gemiddeld tachtig mensen per maand. De kerk groeit gestadig. In dit zendingsgebied waren dertig jaar geleden twee ringen, nu zijn er tien.

Het is voor mij een geweldige ervaring om mee te maken. Ik had nooit gedacht dat een zending zo opbouwend, boeiend en leerzaam kan zijn. Ik heb hier zeer veel vrienden gemaakt, vrienden voor het leven en voor de eeuwigheid.

Momenteel schrijf ik met een man die in de San Quentin-gevangenis zit. Zijn vrouw is lid van de kerk en de dag dat hij in een plaatselijke gevangenis werd opgesloten, belde zij ons. Ze vroeg of we hem wilde bezoeken voor hij werd overgeplaatst naar San Quentin. Mijn collega en ik fietsten 50 km om hem te bezoeken in de gevangenis. We ga-

ven hem een exemplaar van het Boek van Mormon. Hij was stomverbaasd dat we hem kwamen bezoeken. Een paar maanden later kreeg ik een brief van hem. Hij bedankte mij voor alles wat ik gedaan had. Hij weet nu dat het Boek van Mormon waar is en alshij vrij komt, zal hij alles aan doen om met zijn vrouw naar de tempel te gaan.

De mensen die ik hier ontmoet heb, betekenen heel veel voor me. Ik weet nu dat mijn hemelse Vader mij hier wil hebben. Soms heb ik wel eens heimwee, maar daar ben ik altijd overheen gekomen. Natuurlijk mis ik Nederland, maar ik weet dat de tijd nabij is dat ik weer zal terugkeren.

Ik wil jullie allemaal laten weten dat ik weet dat God leeft en dat Jezus Christus de Zoon van God is. Hij is gekruisigd voor onze zonden. Zijn offer in de hof van Getsemane is van eeuwig waarde. Ik weet dat bekering in ons hart moet plaatsvinden. Wij kunnen onze hemelse Vader volkomen vertrouwen. Hij houdt van ons. Ik houd van zijn werk. ■

Sander van Damme

Op 29 augustus 1995 verliet ik Nederland om voor twee jaar de Heer te gaan dienen. Op 30 augustus meldde ik me bij het opleidingscentrum in Provo (Utah). Dat opleidingscentrum was op zich al een hele ervaring; ik ben daar heel veel te weten gekomen over de kerk, de standaardwerken en nog veel meer. Daar is mijn getuigenis al veel gegroeid.

Op 20 september vloog ik naar Tucson om daar tot augustus 1997 de Here te gaan dienen in het zendingsgebied Tucson Arizona. Dit zendingsgebied is de op een na grootste zending (gemeten naar oppervlakte) van Noord-Amerika; wij hebben ongeveer 210 zendingelingen. Ik ben reeds in verschillende plaatsen geweest. Mijn eerste standplaats was Thatcher, een plaatsje waar president Kimball een groot deel van zijn leven gewoond heeft. Het zendingswerk gaat daar heel goed omdat de leden zo goed helpen; zij bereiden vrienden voor om naar de boodschap te luisteren. Dat maakt het voor de zendingelingen een stuk gemakkelijker. Daarna werd ik overgeplaatst naar Tucson en dat was gelijk heel anders. Het was een stuk moeilijker omdat de mensen er niet zo vriendelijk zijn (en de temperatuur erg hoog was - tussen de 45 en 50 graden - en dat is heel anders als je regenachtig Nederland gewend bent). Vervolgens ben ik vier maanden werkzaam geweest in Alamogordo in New Mexico. Nu ben ik weer terug in Tucson en verwacht op 3 december weer te worden overgeplaatst. Het werk in Tucson begint langzaam op gang te komen. Wij hebben van de bisschop een lijst met namen gekregen van leden die niet actief zijn of getrouwd zijn met niet-leden. Deze lijst bevat 122 namen, dus kunnen we voorlopig vooruit.

De eerste 10 maanden van mijn zending heb ik erg veel over het zendingswerk geleerd van mijn zendingspresident Karl C. Loveland en zijn vrouw. Sinds 1 juli jl. hebben wij een nieuwe zendingspresident.

Er is sedert zijn komst veel veranderd met als doel het werk nog succesvoller te maken. Afgelopen jaar hebben wij 920 bekeerlingen gehad en het doel voor 1996 is duizend bekeerlingen. Zoals het er nu uitziet zal dat lukken. Het doel voor 1997 is tweeduizend.

Ik ben er achter gekomen dat een zending niet alleen lesgeven is; wij doen heel veel dienstverlening en dat is heel leuk. Bijvoorbeeld: ik heb al meer geschilderd of meer mensen verhuisd dan ik ooit tevoren had

de boodschap te luisteren. Dat was een geweldige ervaring.

Ik ben zo ongeloflijk blij dat ik op zending ben gegaan en die kans niet voorbij heb laten gaan. Ik heb zoveel geleerd dat ik in de rest van mijn leven kan gebruiken. Ik kan nu zonder twijfel zeggen dat ik weet dat dit de ware kerk is en dat ik weet dat het Boek van Mormon 'een getuige van Jezus Christus' is. Samen met de Bijbel zijn dit de twee belangrijkste boeken die er zijn.

Het is jammer dat de tijd zo snel

gedaan. Het is een goede manier om mensen voor te stellen aan De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Iets anders dat goed werkt zijn de reclamespotjes op de tv. Wij hebben een vrouw bezocht, die zo'n spotje had gezien en opbelde voor een gratis videoband. Zij wilde de lessen krijgen en binnen een maand liet zij zich doppen. Zij was helemaal klaar om naar

gaat, want in twee jaar kun je niet alles leren wat je wilt leren. Het is heel mooi om mensen, die zich voor bereiden op de doop, te zien veranderen van levensstijl en dichter bij onze hemelse Vader te zien komen. Ik raad iedereen aan, jongelui en oudere echtparen, om op zending te gaan; het heeft mij veel goed gedaan en ik weet zeker dat jullie er geen spijt van zullen krijgen. ■

In het zendingsveld

Canada

Spencer Hulleman
Canada Calgary Mission,
6940 Fisher Rd. S.E., #122,
Calgary, Alberta T2H 0W3,
Canada

Kurt Okhuijzen
Canada Toronto West Mission
338 Queen Street East, Suite 214
Brampton, Ontario
Canada

Duitsland

Celine Rol
Talstrasse 10, D-61381 Friedrichsdorf
Cornelis en Siegfried van der Put
Talstrasse 10, D-61381 Friedrichsdorf
Jos Reijnders
Deutschland-Mission Leipzig
Springerstrasse 16
D-04105 Leipzig

Engeland

Henk Prins
England Leeds Mission,
Technocentre, Station Road,
Horsforth, Leeds, Yorkshire,
LS18 5BJ, Engeland
Barry ten Have/Sander Uyleman
England Manchester Mission,
Trafalgar House, 110 Manchester Road,
Altrincham, Cheshire, WA14 1NU,
Engeland
Jared Verdonk
England London South Mission,
Southfield House, 482-484 London Road
Mitcham, Surrey CR4 4ED
Engeland
Ben Janssen
England Bristol Mission
Southfield House, 2 Southfield Road
Westbury-on-Trym, Bristol
BS9 #BH Engeland

Griekenland

Sergei Oudman/Timothy Stekkinger/
Richard van der Put
Zendingsgebied Athene,
Papadiamanti Straat 4,
Paleo Psychiko 15452,
Athene, Griekenland

Frankrijk

Andrew Bracy
Mission française de Paris
'23, rue Du Onze Novembre
F-78110 Le Vesinet

Nederland

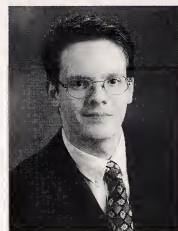
Antony den Dulk/Inge Pardaen/
Marjon Blomsma/
Anne en Elly Hulleman
Zendingsgebied Amsterdam,
Noordse Bosje 16,
NL-1211 BG Hilversum
Anton en Anna van Dam
Snijdersplaats 162
7328 VJ Apeldoorn

Verenigde Staten

Jeroen Bulder
California Roseville Mission
8331 Sierra College Blvd., Suite 208,
Roseville, California 95661, USA
Sander van Damme
Arizona Tucson Mission
1840 East River Rd., Suite 102,
Tucson, Arizona 85718, USA
Hilbert Fridsma
Washington D.C. North Mission
904 Wind River Lane, Suite 103
North Potomac, Maryland 20878, USA
Curtis Wursten
South Carolina Columbia Mission
1345 Garner Lane, #307
Columbia, SC 29210, USA
Daniel Aukema
Utah Salt Lake City Mission
7938 South 3500 East, Suite H
Salt Lake City Utah 84121, USA
Marissa Dol/Emily Schootink/
Hanneke Dijkwel
Historic Temple Square Mission
P.O. Box 112110,
Salt Lake City, UT 84147-2110, USA
Annelous van der Sterre/Natascha Spee
Utah Provo Mission
2500 N. University Ave., #100
Provo, UT 84604, USA

Nieuwe zending

Naam: Ben Janssen
Unit: Turnhout
Zendingsgebied: Bristol
Aanvang zending: 3 december 1996
Opleidingscentrum: Provo

Ga je op zending?

*Stuur ons dan je naam,
zendingsgebied, uit wel-
ke wijk of gemeente je
komt, wanneer je zen-
ding begint, naar welk
opleidingsinstituut je
gaat - en vooral: een
goede pasfoto!
Ons adres staat hele-
maal voorin De Ster.*

GELOVEN EN VOLHARDEN

'Sommigen wordt het (...) gegeven om te (...) geloven' (LV 46:13-14).

Ons geestelijk welzijn hangt in grote mate af van ons vermogen om geloof in de goddelijke aard van Jezus Christus te ontwikkelen en toe te passen. Wij doen dat op zeer persoonlijke manieren. Zoals ouderling Neal A. Maxwell het uitlegt: 'Wij bevinden ons allen in een verschillend stadium van het proces. (...) Daarom is het "Sommigen (...) gegeven om te weten (...)'. Anderen wordt het gegeven hun woorden te geloven (LV 46:13-14)'" (Ensign, mei 1991, 1989). In ons proces van groei in ons geloof in Christus, kunnen we kracht vinden in het getuigenis en voorbeeld van anderen.

'HIJ, DIE IN GELOOF VOLHARDT, EN MIJN WIL DOET, [ZAL] OVERWINNEN' (LV 63:20).

Honderdvijftig jaar geleden werd het geloof van de pioniers op buitengewone wijzen beproefd. President Hinckley vertelt het verhaal van Ellen Purcell, wier ouders zich in 1837 in

Engeland hadden laten dopen. Nadat ze negentien jaar lang gespaard hadden om hun reis naar Amerika te kunnen bekostigen, sloten ze zich aan bij de handkargroep van Martin. Ellen was toen negen; haar zus, Maggie, was veertien. Door onvoorziene vertragingen kon de handkargroep de Salt Lake Valley niet bereiken voor het zware winterweer hen overviel. 'Alleen al in de handkargroep van Martin verloren tussen de 135 en 150 leden het leven langs de route van lijden en dood', zei president Hinckley. Onder hen bevonden zich ook de ouders van Maggie en Ellen. 'Onder die wanhopige, verschrikkelijke omstandigheden – ze waren hongerig, afgemat, hun kleren waren dun en haveloos – werden [de overlevenden] gevonden door de redders. (...)

'De twee weesmeisjes, Maggie en Ellen, bevonden zich onder degenen die bevroren ledematen hadden. Bij Ellen was dat het ergst. De dokter in de vallei, die alles deed wat hij kon, amputeerde de benen vlak onder de knie. De chirurgische instrumenten waren primitief. Er was geen verdovingsmiddel. De stompen werden nooit [helemaal] beter. Ze groeide op, werd een volwassen vrouw, huwde William Unthank, en baarde zes kinderen, die

ze opvoedde tot eerbare mensen. Ze bewoog zich voort op haar stompen en diende haar gezin, haar bureu en de kerk in geloof, opgewekt en zonder enige klacht, hoewel ze nooit helemaal zonder pijn was. Haar nageslacht is talrijk. Onder hen bevinden zich goed opgeleide, capabele mannen en vrouwen die de Heer liefhebben die zij liefhad en die het doel liefhebben waarvoor zij lijden onderging' (Ensign, november 1991, blz. 54).

In deze tijd spreken wij onze dank uit voor edele pioniers die ons een onbetaalbaar voorbeeld hebben gegeven van geloof in Jezus Christus en volharding in het naleven van het evangelie.

WIJ KUNNEN NIET VOLHARDEN OP GELEEND LICHT

Bij het opbouwen van ons eigen getuigenis kan de overtuiging van anderen een gezegende brug van geloof zijn die ons op onze reis tot steun is. Maar uiteindelijk moet ieder van ons zijn eigen getuigenis hebben. Anders zullen we niet in geloof tot het einde toe volharden. President Harold B. Lee heeft gezegd: 'Onze voornaamste plicht is ervoor te zorgen dat we ons bekeren. (...) Bekeer u, want niemand kan volharden op geleend licht' (Stand Ye in Holy Places [1975], blz. 95).

- Op welke manieren kunnen wij net als de pioniers een erfdeel van geloof nalaten aan ons nageslacht?
- Hoe bent u gesterkt door de gelovige volharding van andere mensen?
- Wat kan iemand doen om in geloof tot het einde toe te volharden? □

IN EEN KAKOFONIE VAN GELUID

Jens Jensen, naar een verslag van Paul Connors

Eenkele jaren geleden werd ik benoemd tot voorzitter van het bestuur van een muziekschool in Hanau (Duitsland). Uit hoofde van mijn functie bezocht ik een beurs voor muziekinstrumenten. Hoewel ik geen musicus ben, slenterde ik daar tussen duizenden muziekinstrumenten rond en probeerde hier en daar een intelligente vraag te stellen.

Terwijl ik op de begane grond rondwaalde, merkte ik dat iedere afdeling door geluiddichte wanden was afgezet met de bedoeling, neem ik aan, dat degenen die violen, klarinetten, piano's, fluiten, hobo's of saxofoons uitprobeerden geen last zouden hebben van degenen die trompetten, cornetten, hoorns, orgels, trommels of tuba's uitprobeerden. Eigenlijk was 'niet helemaal geluiddicht' een betere beschrijving voor die wanden. Er heerste een verschrikkelijk lawaai, alsof de musici van verscheidene orkesten allemaal tegelijkertijd hun instrument aan het stemmen waren.

Toen zag ik een bordje met de woorden 'Orkestinstrumenten' en een pijl die omhoog wees. *Ik ben gered*, dacht ik, al was het bordje een beetje onduidelijk – de instrumenten op de begane grond waren namelijk ook orkestinstrumenten. Niettemin ging ik de trap op in de hoop wat vrede en rust te vinden.

Daar kwam ik echter terecht in een zaal met nog meer muziekinstrumenten, voornamelijk instrumenten voor rockmuziek. Hier klonken veel hardere, schellere geluiden dan die waaraan ik ontsnapt was. Mijn ogen zochten snel naar de dichtstbijzijnde uitgang.

Maar plotseling werd ik afgeleid. Gedurende een fractie van een seconde meende ik een prachtige melodie tussen al die dissonante klanken te horen. Was dat mogelijk? Of was het verbeelding?

Toen hoorde ik die melodie weer. Ontegenzeggelijk een

prachtige klank! Het was beslist een stukje vioolmuziek – bijna verzvolgen in een kakofonie van geluid. Ik probeerde te ontdekken waar het vandaan kwam en zag dat nog een paar mensen het gehoord hadden en er ook naar zochten.

Ten slotte vonden we wat we zochten. In de kleinste cabine van de zaal stond een man zachtjes op een prachtige viool te spelen. Zijn vrouw stond bij hem. Hij vertelde ons dat hij vioolbouwer was, dat hij uit Zweden kwam en zijn uiterste best deed om zijn product tussen alle elektrische gitaren en synthesizers aan de man te brengen.

'Ze hebben me voor de gek gehouden', zei hij verdrietig. 'Ik heb deze plek gehoord omdat de orkestinstrumenten hier gedemonstreerd zouden worden.' Toen nam hij zijn viool weer en luisterden wij verrukt naar een bekend meesterstuk. Wij hoorden de chaos om ons heen niet meer – wij hoorden alleen nog de prachtige noten van die viool.

Toen ik een andere keer in een overvolle zaal stond waar allerlei mensen door elkaar praatten, moest ik weer kiezen waarmaar ik zou luisteren tussen vele dissonante klanken. Dit keer hoorde ik geen prachtige muziek, maar besefte ik opeens dat wij in ons leven vaak omgeven zijn door vele stemmen. Sommige van die stemmen komen op voor verkeerde ideeën, zoals 'Eet, drink en weest vrolijk, want morgen sterven wij (...)' (2 Nephi 28:7). Weer andere stemmen zijn luidruchtig en rauw, en doen schaamteloze pogingen om ons tot nieuwe dingen over te halen – zoals een nieuwe moraal die gewoon de oude immoraliteit blijkt te zijn.

Maar als wij ons best doen om zorgvuldig te luisteren, kunnen wij zelfs tussen deze luidruchtige, tegenstrijdige boodschappen de zachte klank van een hemelse stem horen. En wij kunnen ervaren dat de stille, zachte stem van de Geest even werkelijk is als de prachtige melodie van een goed bespeelde viool. □

OP VLEUGELS VAN GELOOF

Viki A. Groberg

ILLUSTRATOR: GREG NEWBOW

We zaten met het hele gezin in het vliegtuig op weg van Buenos Aires (Argentinië), naar Posadas, een stad in het noorden van dat land. Ik was vijftien jaar oud en hoewel ik al eerder had gevlogen, was ik niet gewend aan zo'n klein vliegtuig. Er zaten ongeveer vijftig mensen in en het was vast wel vijftig jaar oud. Ik kreeg kippenvel toen ik aan het risico van neerstorten dacht en zette dat idee snel uit mijn hoofd. Het vliegtuig was een beetje instabiel, net als ik op dat ogenblik, maar ik was niet bang, want mijn familie was bij me.

Toen we over een grote watermassa vlogen, begon het vliegtuig hevig te beven en schudden. De angst die ik steeds had onderdrukt, overweldigde mij plotseling. Ik sloot mijn ogen en begon, bijna instinctief, te bidden. Ik was gewend om te bidden als ik in moeilijkheden zat.

Terwijl ik mijn hemelse Vader vroeg om ons te beschermen, voelde ik een kalme geruststelling dat alles goed zou komen. Ik deed mijn ogen open en keek uit mijn raampje. Het was vroeg in de ochtend en terwijl ik zat te bidden, hadden het zonlicht en het meer elkaar omarmd, zodat lucht en water nu diepblauw waren – allebei met plukjes hemels schuim. Het was een van de mooiste uitzichten die ik ooit had aanschouwd. Mijn angst verdween en de wolken die

het vliegtuig hadden doen schudden, leken nu op de liefhebende arm van onze Vader in de hemel.

Met een veilig gevoel ging ik water en lucht nog beter bekijken en stelde mij de stormen voor die ongetwijfeld vaak in beide woedden. Ik dacht na over mijn leven met alle dagelijkse problemen of stormen waarin ik voortdurend verzeild raak.

Hoewel ik mijn hele leven al lid van de kerk was, had ik nooit beseft hoe groot de invloed van mijn hemelse Vader in ons leven kan zijn. Ik wist toen dat Hij echt heeft voorzien in een mogelijkheid om aan de stormen van de wereld te ontsnappen. Ik besepte dat ik door gebed en het vasthouden van de ijzeren roede boven de stormen uit kan rijzen tot geestelijke hoogten waar ik zijn liefde kan voelen.

Van zeer jongs af aan heb ik iedere dag gebeden, maar nooit geweten dat mijn gebeden werden gehoord. Maar die keer hoog in de lucht boven Argentinië werden mij door een eenvoudig gebed de ogen geopend. Dat nieuwe besef was slechts een begin, maar ik begreep daardoor beter hoeveel liefde onze Vader in de hemel voor mij heeft. Dat is een van de vele dingen waardoor ik weet dat Hij leeft en dat ik altijd een beroep op Hem moet doen door middel van gebed. □

Rustig genoeg om te luisteren

Naam bekend bij de redactie

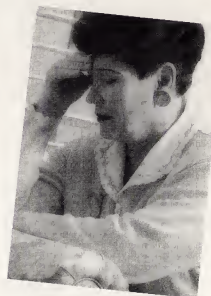
De nachtmerrie begon met een telefoontje. Een vriendelijke stem stelde me op de hoogte van het feit dat onze vijftien jaar oude zoon drugs en alcohol gebruikte – en dit al geruime tijd. Ik was geschokt.

Wij gingen met onze zoon naar de afdeling gezondheidszorg van de county en lieten hem onderzoeken. De hoeveelheid drugs die hij had gebruikt was enorm. Tegen het einde van de week was hij opgenomen in een plaatselijk afkickcentrum. Zes weken later werd hij daaruit ontslagen en dacht ik dat de nachtmerrie voorbij was. Maar dit was slechts het begin. Twee maanden later werd hij op school gearresteerd wegens het bezit en de verkoop van marihuana. De maanden werden jaren en drugsgebruik en arrestaties werden een deel van zijn leven. Eens werd hij in één jaar tijd tien keer gearresteerd. Tenslotte werd hij tot een half jaar gevangenisstraf veroordeeld.

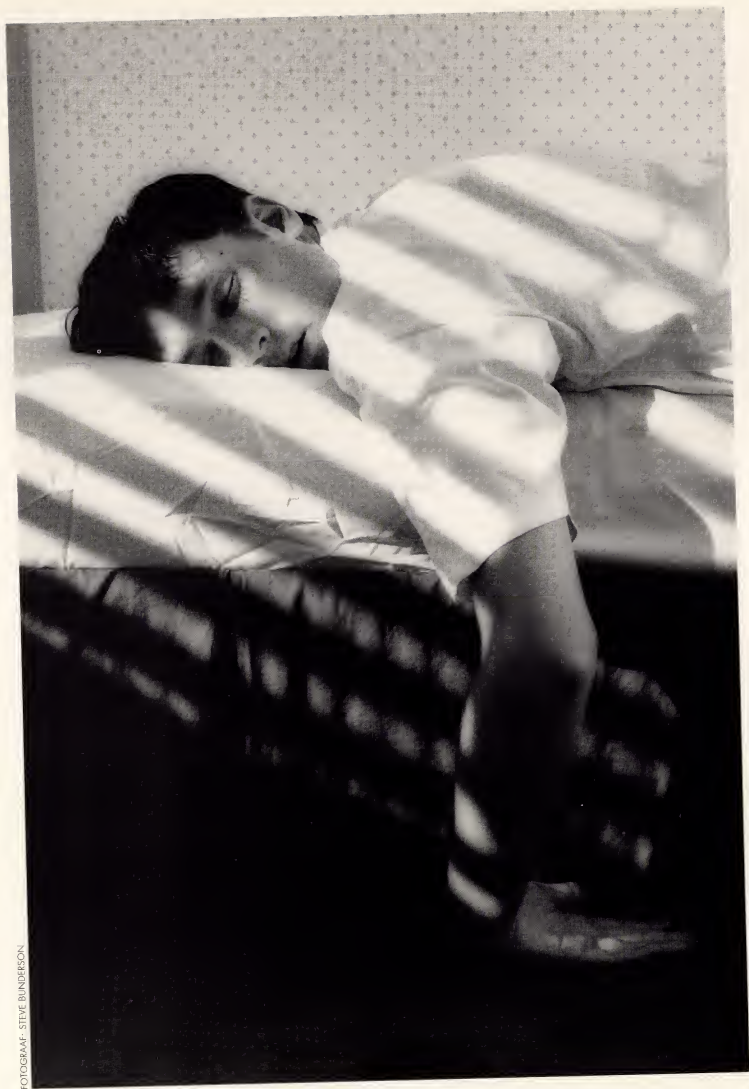
Iedere zondag reden we na ons bezoek aan onze zoon in de gevangenis naar de tempel die toen bij ons in de stad in aanbouw was. Dan zaten we daar een tijdje en huilden. Hoe was dit gekomen?

Ik bad veel voor mijn zoon. Ik zorgde dat zijn naam steeds op de altaren van de tempel lag. Ik vastte iedere zondag voor hem, niet alleen op vastenzondag. Toen hij weer uit de gevangenis was en op zichzelf woonde, vroeg ik hem iedere maandagavond te eten en nodigde hem uit voor iedere belangrijke gebeurtenis in het gezin.

Ik had het gevoel dat ik moest bidden dat er iemand in zijn leven zou komen die hij respecteerde. De naam van een van zijn vroegere jeugdwerkleraren kwam in mijn

Eens, op een maandagochtend, was ik aan het bidden en kreeg toen sterk de indruk dat ik mijn Vader in de hemel moest vragen om mijn zoon een bijzondere droom te geven, want alleen als hij sliep, was hij rustig genoeg om te luisteren. De woorden die ik moest zeggen, kwamen nauwkeurig in mijn gedachten. Hier schrok ik van en ik betwijfelde of ik die indruk wel goed begrepen had. Mocht ik zoiets wel doen?

FOTOGRAF: STEVE BLANDERSON

gedachten. Hij was functionaris vredescorps van beroep en kort daarna zag ik hem na afloop van de ringconferentie. Ik vertelde hem over mijn zoon en het gevoel dat ik had. Zonder aarzeling zei hij dat hij hem zou bezoeken.

Twee dagen later zat ik achter de naaimachine en zag op dat moment voor me hoe deze broeder en mijn zoon elkaar ergens in een kamer omarmden. Tranen stroomden hen beiden over de wangen. Ik keek op de klok. Het was 14.15 uur. Toen hij die avond opbelde, zei ik dat ik wist dat hij mijn zoon om 14.15 uur had opgezocht. Hij bevestigde dat hij daar was geweest waar ik niet welkom was. Mijn hart stroomde over van dankbaarheid.

Vanaf dat ogenblik raakte ik beziel van een machtig geestelijk vertrouwen. Ik besefte dat mijn gebeden verhoord werden en dat diepe geestelijke zegeningen konden volgen, als ik de Heer ijverig en getrouw zou blijven smeken.

Eens, op een maandagochtend, was ik aan het bidden en kreeg toen sterk de indruk dat ik mijn Vader in de hemel moest vragen om mijn zoon een bijzondere droom te geven, want alleen als hij sliep, was hij rustig genoeg om te luisteren. De woorden die ik moest zeggen, kwamen nauwkeurig in mijn gedachten. Hier schrok ik van en ik betwijfelde of ik die indruk wel goed begrepen had. Mocht ik zoiets wel doen? Toen ik echter nog twee keer dezelfde aandrang voelde, gehoorzaamde ik. Ik ging op mijn knieën en werd geïnspireerd om met name te vragen of mijn zoon een heldere herinnering van zijn schuld zou mogen hebben en de last van zijn zonden zou mogen voelen, maar ook direct zou mogen weten, dat de Heiland van hem hield en wilde dat hij terugkwam.

De tijd ging voorbij. Toen, op een late zomeravond, kwam mijn zoon naar ons huis. Hij stond in de deuropening, niet zeker of hij wel welkom was. Hij zei dat hij bij de bisschop was geweest en op zending wilde gaan. Ik rende op hem af en sloeg mijn armen om hem heen, en we huilden beiden. Ongeveer twee uur lang sprak hij over de pijn die hij had geleden en smeekte ons om vergeving.

Mijn man, die diep gekwetst was, was aanvankelijk sceptisch. Na vele uren praten, boog onze zoon zich naar

hem toe, legde zijn handen op zijn vaders knieën en vroeg hem om hem een vaderlijke zegen te geven. Zo aanschouwde ik die avond nog een wonder, want mijn man kreeg tranen in zijn ogen en zijn hart werd onmiddellijk verzacht.

Enige tijd daarna werd mijn zoon uitgenodigd om tijdens een leidersvergadering over zijn terugkeer in de kerk te spreken. Bij die gelegenheid zei hij: 'Op een keer had ik 's nachts een droom en in die droom had ik een heldere herinnering van al mijn schuld. Ik voelde de last van mijn zonden, maar wist direct dat de Heiland van mij hield en wilde dat ik terugkwam.'

Ik was volkomen ontroerd. Ik wist toen beter dan ooit tevoren dat onze hemelse Vader niet alleen mijn innige vasten en gebed had beantwoord, maar mij ook in zijn barmhartige wijsheid en genade had verteld waarvoor ik moest bidden.

Anderhalf jaar later ging mijn zoon op zending. Er waren bijna vijfhonderd mensen in de avondmaalsdienst! Er waren ook vrienden uit Hawaii overgekomen. Zij hadden een gevlochten bloemenslinger bij zich die ze vlak voor de vergadering aan onze zoon gaven. Dit soort slinger, zeiden ze, werd triomferende krijgers omgelegd wanneer zij na een overwinning op het slagveld terugkeerden. Zij vroegen hem of hij deze tijdens zijn toespraak wilde dragen.

Niettemin had onze zoon de slinger niet om toen hij opstond voor zijn toespraak. Ik was bang dat onze vrienden zich misschien gekwetst zouden voelen. Tegen het einde van zijn toespraak pakte hij de slinger echter en legde de hieraan verbonden traditie uit. Hij zei dat hij zich voelde als een krijger die voor de waarheid ging strijden, maar dat iemand anders hier de echte krijger was, iemand die een moeilijke oorlog had gevoerd en gewonnen. Toen keerde hij zich naar mij toe, nam mij bij de hand, bracht mij naar voren en legde de slinger liefdevol om mijn nek.

Ik weet zeker dat wij als ouders in Zion grote macht hebben om onze verloren kinderen te bereiken en terug te brengen met de hulp van onze Vader in de hemel. 'Want mijn zoon hier was dood en is weer levend geworden, hij was verloren en is gevonden [...]'. (Lucas 15:24). □

ÉÉN KEER DOET AL PIJN

FOTOGRAF: STEVE BLUNDESON

SPELEN MET ZONDE IS SPELEN MET VUUR. BRAND JE NIET.
(ZIE LEER EN VERBONDEN 1:31-33.)

EEN DROOM IS WERKELIJKHEID GEWORDEN IN HONGKONG

Kellene Ricks Adams

FOTOGRAAF HONGKONG-TEMPEL CRAIG DIMOND
FOTOGRAAF UZICHT OP HONGKONG YOICHIRO MIYAZAKI/FPG INTERNATIONAL CORPORATION

De inwijding van de tempel in Hongkong is een heerlijke realiteit voor velen die niet hadden durven dromen dat een huis des Heren ooit zo toegankelijk voor hen zou worden.

Jill Lam van vijf giechelde zenuwachtig toen haar moeder haar vroeg of zij een zegen voor het eten wilde vragen. Zij was niet gewend in de aanwezigheid van gasten te bidden. Aarzelend stond ze op voor een kort gebed.

Zich sterk bewust van de vreemden in hun huis, struikelde ze over de eerste woorden. 'Wij danken u voor dit eten', mompelde ze snel. 'Wilt u het zegenen?'

Toen wachtte Jill. Naast haar verlangen om het gebed te beëindigen,

was er nog een verlangen, sterker dan dat; een verlangen dat haar gezinsleden nu al een jaar lang in ieder gebed hadden gedeeld en geuit. 'En, Vader in de hemel, zegen ons dat de tempel snel klaar zal zijn en dat wij zo kunnen leven dat we waardig zullen zijn om er naartoe te gaan', besloot Jill in één adem.

Jill deelde sinds oktober 1992 haar dringende gebed met duizenden leden van de kerk in Hongkong. Toen had president Gordon B. Hinckley, destijds eerste raadgever in het Eerste Presidium, de bouw van de tempel in Hongkong aangekondigd. En die gebe-

den werden overvloedig beantwoord toen president Hinckley, als president van de kerk, de tempel in Hongkong op 26 en 27 mei 1996 inwijdde.

DE PAREL VAN HET OOSTEN

Hongkong, een Brits territorium, bijgenaamd de Parel van het Oosten, ligt aan de zuidoostkust van het Chinese vasteland aan de mond van de rivier de Parel. Het is een uniek stuk land dat bruijt van leven met haar meer dan zes miljoen mensen. Dit territorium ontstond toen China bijna een eeuw geleden de Nieuwe Territoria, een deel van het vasteland van China van bijna 960 vierkante kilometer,

voor een periode van 99 jaar aan Groot-Brittannië in bruikleen gaf. Samen met het eiland Hongkong en het schiereiland Kowloon, die samen ongeveer negentig vierkante kilometer beslaan en die Groot-Brittannië door eerdere verdragen had gekregen, werd dit gebied bekend als Hongkong. Aanvankelijk deed dit gebied, dat één van 's werelds diepste natuurlijke havens kent, dienst als havenstad voor de Britse handel met China. Sindsdien heeft het zich ontwikkeld tot internationaal centrum voor handel en economie.

Dit jaar, op 1 juli 1997, zal de kleine parel aan China worden overhandigd, daar het 99-jarig contract met Groot-

Britannië afloopt. En hiermee wordt op effectieve wijze het ene tijdperk afgesloten en een ander geopend – een tijdperk waarin de ongeveer zes miljoen inwoners van Hongkong bij de meer dan 1 miljard in de provincies, gewesten en steden gevoegd zullen worden.

HET OOG OP DE EEUWIGHEID GERICHT

De heiligen in Hongkong hebben veel gemeen met heiligen in de rest van de wereld. Zij doen hun best om gehoorzaam te zijn, te bidden, de Schriften te lezen en elkaar te dienen. Niettemin verschaft de Chinese cultuur hun ongewone obstakels. De overgrote meerderheid van de bevolking in Hongkong is boeddhistisch en taois-

tisch. Een paar jaar geleden hadden veel Chinezen in Hongkong zelfs nog nooit van Jezus Christus gehoord.

Een ander obstakel voor de Chinese heiligen is de manier waarop er beslag wordt gelegd op hun tijd. Kinderen gaan vanaf hun derde jaar naar school en als zij van de middelbare school af komen, krijgen ze met hevige competitie te maken als zij hun opleiding willen vervolgen. Veel studenten studeren drie à vijf uur per avond en in het weekend nog meer.

Als zij de arbeidsmarkt betreden, gaan veel mensen in Hongkong zes dagen per week werken; het is niet ongebruikelijk om zeven dagen per week te werken. Hoewel de welvaart stijgt, zijn het verdienen van het dagelijks brood, het verkrijgen van noodzake-

lijke bezittingen en het hebben van een goede baan nog een voortdurende bron van zorg.

Het evangelie, dat ons beginselen van eeuwige waarde leert, voorziet de Chinese leden van een nuttige visie. Dit perspectief biedt hun vrede en leiding bij hun voorbereidingen op een onzekere toekomst.

Omdat de kerk vrij nieuw is in Hongkong, zijn de meeste leden de eerste bekeerlingen in hun familie en velen van hen zijn de enige leden in hun familie. Deze leden voelen zich vaak alleen, maar zij verenigen zich en dragen samen hun verantwoordelijkheid als pioniers in dit land en in hun familie.

Onder hen zijn Linda Choi en Castle Chan. Zij zijn één van de eerste

FOTOGRAF: GING SIMOND

Uiterst links: De celestiale kamer in de tempel in Hongkong. Links: Tam Yuk-kuen met zijn vrouw, Tam Li-chun, en hun kinderen, Man-chu en Siu-yau (in de wandelwagen). Onder: Seminarieleerlingen Shek Wai-sze en Ho Cecilia. Pagina 36: Kan Joe, president van de gemeente Tolo Harbor 1 in de ring Tolo Harbor (Hongkong).

echtparen die in de tempel in Hongkong trouwden. Broeder Chan werd zes jaar geleden lid van de kerk, nadat de zendingen hem bij een straatbord hadden aangesproken. Zijn ouders, broers en zusters betekenden erg veel voor hem en toen hij luisterde naar de zendingen, groeide in hem het verlangen naar zo'n eeuwig gezin waarvan zij spraken. Jammer genoeg wilde bij hem thuis niemand luisteren naar de waarheid die hij had ontdekt.

Drie en een half jaar later maakte hij kennis met Linda. Zij wilde wel naar de lessen luisteren en met hem naar de kerk gaan. 'Ik was direct onder de indruk van de houding van Castle ten opzichte van zijn familie', zegt ze. Hij was anders dan de andere mannen die ik kende, die zich voortdurend zorgen maken over materiële zaken, geld en bezittingen. Castle richtte zich op de dingen die er werkelijk toe doen. Hij had het vaak over een eeuwig gezin en dat wilde ik ook. Als hij die dingen in deze godsdienst gevonden had, wilde ik wel luisteren.

Als leerling-verpleegster ziet Linda de reacties van echtgenoten en familie in tijden van ziekte, kwalen en andere ellende van nabij. 'Sommige patiënten

krijgen gedurende hun hele verblijf in het ziekenhuis geen bezoek,' zegt zij. 'Zij kennen niemand die om hen geeft. Sommigen met wie ik samenwerk, zijn gescheiden en vinden het gezin niet belangrijk. Soms komen plezier en het verwerven van bezittingen op de eerste plaats. Ik snakke naar meer.

Na enkele maanden werd Linda gedoopt. Nu beginnen zij en Castle hun eeuwige gezin met Leer en Verbonden 88:119 als leidraad. 'Wij willen een huis des gebeds, een huis van vasten, een huis van geloof, wetenschap, heerlijkheid en orde – een huis van God,' legt Castle uit. 'Als echtgenoten lid zijn van dezelfde kerk hebben zij dezelfde godsdienstige waarden, dezelfde doeleinden. Er is een gezegde dat ik erg mooi vind: Als je je geluk deelt met iemand die je liefheeft, verdubbel je het. Als je je verdriet deelt, halveer je het. Dit is ons doel: ons geluk en ons verdriet met elkaar delen.

GEWOON DOOR DE KERK

Lee Hing Chung en zijn vrouw Kumviengkumpoonsup hebben elkaar ook gesteund door hun verdriet te delen. Zes jaar geleden verloor hij een arm bij een ongeluk op zijn werk. Ziek en werkloos als hij was, werd hij zwaar moedig. Maar de steun van zijn vrouw, kinderen en andere leden hielpen hem er overheen.

Nu straalt er hoop uit zijn ogen als hij over het heden en de toekomst praat, over verzegeld worden aan zijn vrouw en kinderen in de tempel in

Hongkong. 'Voordat we lid van de kerk werden, was mijn grootste zorg geld verdienen,' zegt hij. 'Nu heb ik andere prioriteiten. Er zijn daar in de wereld massa's mensen die veel geld hebben, maar geen liefde. Wij hebben die gevonden.

'Veel mensen in de kerk zijn het enige lid in hun gezin,' vervolgt hij. 'Wanneer ik 's zondags met mijn gezin naar de kerk ga, ben ik erg dankbaar dat we samen zijn en dat we altijd samen kunnen blijven.'

Onder het spreken gebaart hij naar een opvallende foto van de tempel aan de muur. 'Ik was een keer in de Schriften aan het lezen en keek toen op,' vertelt hij. 'Het eerste wat ik zag was die foto en ik kreeg zo'n sterk, vredig gevoel van de Heilige Geest. Wij bidden elke avond dat wij als gezin bij elkaar kunnen blijven. De nabijheid van de tempel herinnert me eraan dat ik me goed moet gedragen, beheerst, waardig.'

Hoewel hij nog steeds werkloos is, heeft broeder Lee vrede met zijn omstandigheden. 'Het leven is beslist niet gemakkelijk,' geeft hij toe. 'Maar ik heb geloof in Jezus Christus. Wij komen er wel doorheen.'

Bij de voorbereiding op hun tempelbezoek heeft de familie Lee ook veel zendingswerk gedaan. Er is al één gezin uit hun buurt lid van de kerk geworden door hun zendingswerk en weer een ander gezin is aan het onderzoeken. 'De ouders zeiden dat ze onder de indruk waren van onze kinderen en vroegen ons waarom zij anders waren',

zegt zuster Lee. 'Zij vonden dat de kinderen beleefd, gehoorzaam en behulpzaam voor elkaar waren. Wij zeiden dat het gewoon door de kerk kwam.'

BELANGRIJK GEBOUW

De kerk in Hongkong is erg veranderd sinds de eerste zendingen daar in 1853 aankwamen. Die ouderlingen bleven maar vier maanden in Hongkong. Pas bijna een eeuw later, in 1949, werd er een zending geopend. In 1950 waren er in Hongkong acht ouderlingen het evangelie aan het prediken, maar toen de oorlog in Korea begon, werden ze allemaal overgeplaatst naar een ander gebied.

In 1955 kwamen er weer zendingen in het territorium en in 1960 waren er één en negentig buitenlandse – en twaalf plaatselijke voltijdzendingen aan het werk. Het ledental bedroeg ongeveer 17 000, met acht gemeenten.

'De tempel is een droom voor ons, een droom die werkelijkheid is geworden,' zegt ouderling Tai Kwok Yuen, één van de leden van de zeventig. Ouderling Tai is in Hongkong geboren en getogen en dient nu in zijn geboorteland als gebiedsresident van Azië. 'Er vinden veranderingen plaats nu de tempel geopend is en het werk functioneert. De leden zullen geestelijk sterker worden naarmate meer leden de zegeningen van tempelbezoek ontvangen en het belang van offers brengen ontdekken.'

'Alle tempels zijn heilig en belangrijk, maar dit is een heel belangrijke

FOTO: MET DANKE AAN DE FAMILIE NG

FOTOGRAF: S. TODD ADAMS

FOTOGRAF: KESLÉNE PICKS ADAMS

Linksboven: President van de tempel in Hongkong, Ng Kat Hing, en zijn vrouw, Ng Pang Lai Har. *Rechts boven:* Een zuster neemt deel aan een ZHV activiteit. *Linksonder:* Ma So Kong en zijn vrouw, Ma Fong Sou Wai, praten met Lam Chi Ling en haar verloofde, Tsui Chi Ping. *Middenonder:* Leden van de wijk Shau Kei Wan, in de ring Hongkong Eiland, Leung Yiu Tong, zijn vrouw, Leung Kong Ciu Chu, en hun zoon Hok Man.

FOTOGRAF: FLOYD HOLDMAN

tempel,' zegt de manager van de tempelbouw, Alan Rudolph, die ook aan de tempel in Johannesburg (Zuid-Afrika) heeft gewerkt en aan de restauratie van de tempel in Alberta (Canada). 'Het is een wonder dat de bouw zo snel verliep. Nog geen drie jaar geleden waren we bij de begane grond. Ik weet dat de Heer aan de bouw heeft meegewerkt.

Het ruimtegebrek in dit overvolle land heeft bijgedragen tot het unieke ontwerp van de tempel in Hongkong. Hij is gebouwd op een stuk land dat vroeger in beslag genomen werd door een ringcentrum, het zendingskantoor en de woning van de zendingspresident. Het huidige gebouw telt zes verdiepingen boven de grond, maar alleen de bovenste drie worden als tempel gebruikt. Het gebouw heeft twee ingangen, beide op de begane grond. Bij één van die ingangen bevindt zich de balie voor tempelaanbevelingen. Na het tonen van een geldige tempelaanbeveling gaat de tempelbezoeker met een lift naar de tempelverdiepingen. De andere ingang biedt toegang tot de andere faciliteiten in het gebouw, zoals het zendingskantoor, de woningen van de zendingspresident en van de zendingsstaf, de woning van de tempelpresident, een distributiecentrum voor tempelkleding, een kapel, klaslokalen en kantoorruimte voor twee wijken.

De tempel zal veel zendingswerk ten goede komen. Familie, vrienden, burens en medewerkers stellen de leden vra-

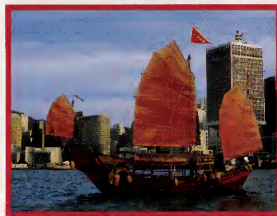

FOTO: TELEGRAPH COLOUR LIBRARY/FFG INTERNATIONAL CORPORATION

Geheel boven: Repetitietijd voor het koor dat tijdens de inwijding van de tempel zong. **Linksboven:** Een traditioneel Chinees schip vaart de haven van Hongkong binnen. **Onder:** Castle Chan en Linda Choi behoorden tot de eerste echtparen die in de zojuist ingewijde tempel in Hongkong trouwden.

gen over het majestueuze, granieten gebouw dat de naam van hun kerk draagt. Tijdens de bouw van de tempel werd er al veel zendingswerk volbracht. 'Aanvankelijk hadden de bouwvakkers geen totaalbeeld van dit project', stelt Carl Champagne, assistent-manager

van het project, vast. 'Voor hun was het gewoon een klus. Maar naarmate

het werk vorderde, zagen we de houding van de werknemers veranderen. Ze wisten dat dit een gebouw was waar ze trots op konden zijn.'

De zendingspresident in Hongkong, John Aki, vertelt dat enkele arbeiders de kerk zelfs zijn gaan onderzoeken naar aanleiding van een lunch die de jongemannen en jongevrouwen van de ring Kowloon-Oost voor de bouwvakkers hadden georganiseerd. 'De mannen waren onder de indruk van de gevoelens die zij hadden', vertelt president Aki. 'Zij wisten dat de tempel een belangrijk gebouw was.'

DEZE TEMPEL WORDT ANDERS

De leden in Hongkong voelen een bijzondere band met president Gordon B. Hinckley. Zij zijn zich goed bewust dat het zijn taak was om de plek voor de tempel in Hongkong uit te kiezen en dat hij heel concrete ideeën had aangaande vele unieke aspecten van de tempel. Toen president Hinckley het over de inwijding van de tempel had, zei hij:

'Het is voor mij een wonder. Het is geweldig dat wij [...] een tempel des Heren hebben in het grote Chinese rijk, waar een kwart van alle aardbewoners woont.

'Ik bezoek Hongkong al sinds 1960, in welk jaar ik door de algemene autoriteiten verantwoordelijk werd gesteld voor het werk in Azië. Iedere keer dat ik denk aan een tempel in het grote Chinese rijk, huil ik bijna. Deze tempel wordt anders. Ik wil graag

zeggen dat, als ik ooit in mijn leven inspiratie van de Heer heb gevoeld, het dan wel was toen ik daarheen ging om een plek te zoeken voor de bouw van een tempel. En ik mag, denk ik, wel zeggen dat het me glashelder werd wat er gebeuren moest.'

DAN ZULLEN WE SLAGEN

Ongeveer vijf en negentig procent van de bewoners van Hongkong woont in de stadswijken, en in de stadsgedichten zie je letterlijk duizenden lange, dunne flatgebouwen in de lucht steken. Smalle straten zijn zo vol dat je de mensen vaak zij aan zij op weg naar hun werk of afspraken in de avond ziet lopen. Temidden van al deze mensen en activiteiten geeft de aanwezigheid van de tempel een kalmerend, betrouwbaar gevoel.

Tegen de tijd dat de leiding over Hongkong weer aan China wordt overgedragen in juli 1997 zal de tempel al meer dan een jaar in bedrijf zijn.

'Als leiders proberen wij de leden vooraf te helpen om een visie te krijgen van het belang van de tempel, niet alleen nu, maar in toekomstige jaren', zegt ouderling Tai.

Het lijkt erop dat de leden die visie ontwikkelen. Naast het feit dat zij er dagelijks over bidden, hebben Jill Lam en haar familie – drie zusters, ouders en de grootouders van moeders kant – meer dan vijftien ansichtkaarten van verschillende tempels hangen aan de muren van hun flat van 35 vierkante meter, een woning van normale afme-

tingen in dit dichtbevolkte gebied. Jills moeder en grootmoeder werken eensgezind aan het voorbereiden van namen van voorouders voor tempelwerk. Hiervoor hebben ze al verschillende reizen moeten ondernemen naar China, Indonesië en zelfs één naar Taiwan.

'Aan de familiegeschiedenis werken vereist soms dat men terug moet naar de provincie waar men vandaan komt', zegt Peter Lee, coördinator familiegeschiedenis in dit gebied. In veel gevallen zijn de leden hier de eersten van hun familie die hier wonen of waren hun ouders de eersten, uit hun vaderland gevlucht tijdens omwentelingen in de regering; soms gaan hun herinneringen aan het verleden en hun voorouders gepaard met verdriet. Vluchtelingen hadden niets bij zich en vele bestaande verslagen werden tijdens verschillende bezettingen en revoluties vernietigd.

'Daarom leren wij hun welke bronnen hier in Hongkong beschikbaar zijn en wat voor informatie zij moeten zoeken,' zegt hij en merkt op dat er in alle vijf ringen in Hongkong haardvuuravonden met het thema 'familiegeschiedenis' zijn gehouden. Bovendien is er in elke unit een speciale presentatie over het belang van familiegeschiedenis in de avondmaalsdienst gehouden.

'Wij raden de leden aan alles wat ze al weten op te schrijven,' zegt hij, 'naar een van de drie centra voor familiegeschiedenis te komen, en met hun verwanten te praten. En als ze echt niets kunnen vinden, kunnen ze in

ieder geval beginnen bij zichzelf en hun eigen gezin. Wij hebben geduld nodig, wij moeten bidden en wij hebben tijd nodig', besluit hij. 'En dan zullen we slagen.'

'ÉÉN GENERATIE TEGELIJK'

Dit accent op de familiegeschiedenis heeft ertoe geleid dat er zendelingen belast met familiehistorisch werk geroepen zijn. Lo Chi Shing en zijn vrouw, Lo Tong Kwok Wan, werden vier jaar geleden geroepen als zendelingen belast met familiehistorisch werk. Nu dienen zij als de eerste gebiedszendelingen belast met familiehistorisch werk in Hongkong. Zij moeten o.a. ringzendingen trainen, cursussen over familiegeschiedenis organiseren, en de leden helpen met het invullen van hun familiehistorische formulieren.

'Bovenal echter willen wij aanmoedigen; we willen de leden leren dat ze dit werk met vreugde kunnen doen', zegt broeder Lo. 'Natuurlijk is het soms moeilijk, maar we moeten begrijpen dat de talrijke zegeningen van de opstanding niet alleen voor ons bestemd zijn; ze zijn ook voor onze voorouders. Wij moeten voor hen zorgen.'

'We moeten bij de basis beginnen', merkt zuster Lo op, en ze vertelt dat zij op hun zending willen bereiken dat ieder lid een familiehistorisch formulier kan invullen. 'Zo nodig zijn wij bereid de formulieren met ieder afzonderlijk lid door te nemen,' zegt zij. 'Wij doen één generatie tegelijk.'

Natuurlijk wordt er opnieuw de

nadruk gelegd op familiehistorisch werk nu er een tempel zo dichtbij is. Maar familiegeschiedenis is niet nieuw voor alle leden in Hongkong. Vele leden hebben jarenlang namen ingezonden naar de tempel in Taipei (Taiwan). Die namen worden nu doorgegeven aan de tempel in Hongkong. 'Wij verwachten de komende zes maanden minstens vijftigduizend namen van de leden voor het werk hier,' zegt Stephen Lee, tempelschrijver in Hongkong.

'PATRICK ZAL VOOR U ZORGEN'

Patrick Wong heeft al meer dan dertig generaties van zijn geslachtslijn voorbereid voor tempelwerk. Nu hij werkzaam is als gebiedsautoriteit, is ouderling Wong veelvuldig in de gelegenheid zijn getuigenis van het belang van tempelwerk te geven.

'Ik werd gedoopt toen ik zestien was,' begint hij, 'de eerste in mijn familie. Het grootste deel van mijn familie, met inbegrip van mijn ouders, een jongere broer en een zus, werd ook lid van de kerk, wat ongebruikelijk is als je de eerste bent. Maar ondanks hun bekering werden mijn ouders nooit aan elkaar verzegeld vanwege gezondheidsproblemen van mijn moeder.

'Toen mijn vrouw en ik in 1988 in Australië woonden, overleed mijn vader. Een jaar later stierf mijn moeder. Toen ik voor de begrafenis terug was in Hongkong, vonden we allebei dat het werk voor onze ouders gedaan moest worden. Mijn jongere broer bood aan dit in de tempel in Taiwan te doen.

'Twee maanden later had mijn vrouw een droom. Ze zag mijn moeder, die er heel ongelukkig uitzag. "Oma, waarom bent u zo ongelukkig?" vroeg ze. "Patricks broer heeft beloofd voor me te zorgen, maar hij heeft het nog niet gedaan." "Maak u maar geen zorgen, Oma. Patrick zal voor u zorgen", beloofde mijn vrouw.

'Geloof me of niet; toen mijn vrouw me over die droom vertelde, begreep ik niet wat die betekende,' zegt ouderling Wong. 'Maar twee weken later kreeg ze weer een droom, een droom met mijn vader erin. "Kathy, zeg tegen Patrick dat ik zo snel mogelijk moet trouwen." Toen Kathy me over die droom vertelde, begreep ik het eindelijk.

'Ik belde onmiddellijk mijn broer op en vroeg hem of hij naar de tempel was geweest om het werk voor onze ouders te doen. Dat was hij niet. Zijn vrouw was ziek en werd maar niet beter. "Ga jij maar, Patrick", zei hij. Dus binnen enkele dagen gingen we naar de tempel in Sydney en deden het verzegelwerk voor mijn ouders.

Ik weet dat dit werk van wezenlijk belang is voor onze voorouders,' besluit ouderling Wong ontroerd. 'Mijn ouders wilden zo graag dat het voor hen werd gedaan. Andere voorouders denken er hetzelfde over. De tempel in Hongkong is een deel van het plan van onze hemelse Vader. Zij is een troost voor ons, een symbool van het vertrouwen van de Heer in het Chinese volk hier en overal in de wereld, een symbool van de toekomst van de kerk.' □

.....

‘Verzegeld worden is een grote zegen’

In 1956 werden Lee Wing Foon en zijn vrouw, Lee Tao Kan Shui, lid van de kerk. ‘Ik voelde me een geheel nieuw mens toen ik gedoopt was’, herinnert broeder Lee zich. In die tijd werden de vergaderingen echter ver van hun huis gehouden en zaten ze heel krap. Het Engelse Boek van Mormon dat broeder Lee had gekocht kostte hem het loon van twee dagen, en vervoer naar de vergaderingen was erg duur. Langzaam kwam er een einde aan het kerkbezoek van broeder en zuster Lee.

‘Maar ik hield mijn Engelse Boek van Mormon’, zegt broeder Lee, die toentertijd als civiel chauffeur in het Britse leger reed. ‘Het was een kostbaar bezit.’

In al die jaren kwamen de zendelingen af en toe op bezoek en drie jaar geleden deden twee zendeling-zusters me een voorstel. ‘Ze vroegen me het Boek van Mormon weer te lezen’, zegt hij. ‘Ze kwamen zelfs één keer per week naar me toe om het samen met me te lezen.’

Toch was kerkbezoek een probleem. Acht jaar geleden kreeg zuster Lee een beroerte. Ze kan niet meer lopen en broeder Lee besteedt een groot deel van zijn tijd aan haar verzorging. ‘Het is moeilijk voor me om haar alleen te laten’, zegt hij.

FOTO: MET DANK AAN DE FAMILIE LEE

Zendelingen met Lee Wing Foon en zijn vrouw, Lee Tao Kan Shui.

Zendelingen bleven broeder en zuster Lee bezoeken om met ze in de Schriften te lezen. En in 1995 kreeg broeder Lee een geweldige verrassing. Jerry Wheat, de zendeling die hem vier decennia daarvoor had gedoopt, wandelde met de zendelingen zijn huis in. ‘Ik werk als zendeling belast met public relations in Hongkong,’ zei ouderling Wheat. ‘Ik vroeg me af hoe het met broeder Lee ging, en toen ik naar u vroeg en hoorde dat de zendelingen u regelmatig bezoeken, vond ik het fantastisch om met hen mee te gaan.’

Bij dit eerste bezoek omarmden ze elkaar als oude vrienden en vertelden elkaar alles over hun leven. Ouderling Wheat ging nog vaker naar broeder en zuster Lee, en nu om over de tempel te spreken. ‘Ik vroeg hem of hij zich wilde voorbereiden om aan zijn vrouw verze-

geld te worden’, zegt ouderling Wheat. ‘Dat vond hij goed.’

Nu heeft broeder Lee het zo geregeld dat burens en leden van zijn wijk op zijn vrouw passen als hij naar de kerk is. Met de hulp van leden van zijn wijk konden hij en zijn vrouw de ceremonie bijwonen waarbij het standbeeld van de engel Moroni op de top van de tempel werd geplaatst. Enkele dagen na de opening van de tempel in Hongkong werden zij aan elkaar verzegeld.

‘Verzegeld worden is een grote zegen die niet iedereen ontvangt’, zegt broeder Lee. ‘Ik ben erg dankbaar voor de zendelingen – die eerste ouderlingen die me les gaven, de zusters die me zoveel barmhartigheid en liefde betoonden door de Schriften met me te lezen en de zendelingen die me nu bezoeken. Het evangelie is waar en het Boek van Mormon is daar een bewijs van.’ □

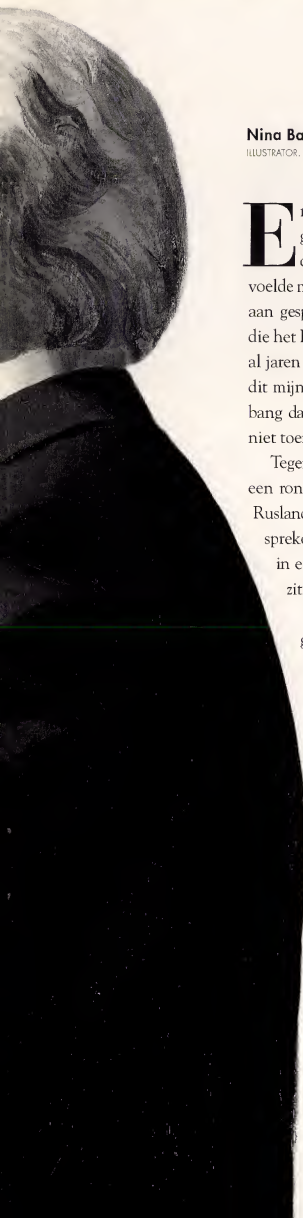
IK SPR

AK OVER GELOOF

Nina Bazarskaya, verteld aan Valerie Parker

ILLUSTRATOR: ROBERT A. MCKAY

Enkele jaren geleden woonde ik in Zvenigorod, bij Moskou, een internationaal congres bij van leerkrachten Engels. Ik voelde me niet erg op mijn gemak bij de gedachte aan gesprekken in het Engels met hoogleraren die het Engels als moedertaal hadden. Hoewel ik al jaren werkzaam was als leerkracht Engels, was dit mijn eerste internationale congres en ik was bang dat mijn spreekvaardigheid in het Engels niet toereikend zou zijn.

Tegen het einde van het congres woonde ik een ronde-tafelgesprek bij over actualiteiten in Rusland. Tot dusverre had ik al teveel Engels spreken vermeden, en ik was ook nu discreet in een hoekje van de overvolle kamer gaan zitten en luisterde naar de discussie.

Op een gegeven moment stond een grijssharige hoogleraar uit Amerika op en zei: 'Welke godsdienstige veranderingen hebben er in Rusland plaatsgevonden?'

Er viel een stilte. Niemand wilde antwoorden, omdat het in ons land nog zeer ongebruikelijk was om vrijuit over godsdienstige gevoelens te praten. Maar ik kon de stilte moeilijk verdragen omdat ik een antwoord had. Ik had het gevoel dat ik iets moest zeggen.

Ondanks mijn vrees stond ik op en zei in het Engels tegen de aanwezigen dat ik uit een godsdienstige familie kwam. Verscheidene voorvaders van mijn vader waren priester geweest, en verscheidene van hen waren omgekomen in de kampen van Stalin.

Niettemin hadden God en gebed zolang als ik me kon herinneren deel

uitgemaakt van mijn leven, hoewel ik alleen tijdens zakenreizen naar Moskou naar de kerk ging, waar niemand me zou herkennen. Maar vanaf 1991 hoefde ik mijn christelijke overtuiging niet meer te verbergen. Hoewel ik nooit vergat dat mijn voorouders het leven hadden gelaten wegens hun geloof in God, vond ik het geweldig dat Rusland een nieuwe godsdienstvrijheid verworven had.

Nadat ik gesproken had, gaven leerkrachten uit veel verschillende landen een positieve reactie op mijn antwoord. De hoogleraar die de vraag had gesteld, was van de Brigham Young University, en wij kregen een warme vriendschapsband. Hij leerde mij veel over de heiligen der laatste dagen, het Boek van Mormon en het herstelde evangelie.

Later kwamen er BYU-studenten Engels onderwijzen in mijn woonplaats, Voronezh. Ik nodigde ze uit om bij mij thuis Russische kooklessen te nemen, en zij nodigden mij uit voor hun zondagsbijeenkomsten. De vergadering maakte een diepe indruk op mij vanwege zijn eenvoud, licht, en geest van onderlinge liefde, en ik werd een geregeld bezoeker.

Naarmate ik bad en de Schriften las, leerde ik over bekering, en over de doop en de gave van de Heilige Geest. Ik liet mij op 15 december 1992 in Moskou door een BYU-student dopen. In januari 1993 begonnen de zendingen in Voronezh met zendingswerk. In februari liet mijn zoon zich dopen, en een jaar later liet mijn man zich door mijn zoon dopen. Door een hoogleraar met grijs haar die getuigeniszaadjes zaaide, heeft het leven van mijn gezin nu een doel, is het vol vreugde, en zijn wij actief in de verbreiding van het evangelie in Rusland. □

NIET DE STEM VAN DE MENS

Ouderling M. Russell Ballard

van het Quorum der Twaalf Apostelen

Kunt u zich indenken hoe het moet zijn geweest om Joseph Smith de geweldige openbaringen te zien ontvangen die opgetekend zijn in de hedendaagse Schriften? Vaak waren er meer dan tien mensen bij aanwezig. Velen van hen hebben getuigd van de Geest en de uiterlijke manifestaties die gepaard gingen met het ontvangen van die openbaringen. Kenmerkend voor die getuigenverklaringen is dat ze vrijwel altijd spreken van een witheid of fel schijnsel dat Joseph omgaf.

Bijvoorbeeld, over de keer dat afdeling 76 van de Leer en Verbonden gegeven werd, schreef Philo Dibble later dat Joseph 'met een wit schijnsel bekleed leek te zijn en dat zijn gezicht scheen alsof het doorzichtig was'.¹ Orson Pratt was aanwezig toen afdeling 51 ontvangen werd, en hij getuigde dat 'Josephs gezicht bijzonder wit was, en leek te schijnen'.² Brigham Young heeft getuigd: 'Zij die hem kenden, wisten wanneer de Geest van openbaring op hem rustte, want zijn gezicht had dan een uitdrukking die hij alleen had wanneer hij zich onder die invloed bevond. Hij predikte door de Geest van openbaring en onderrichtte er bij het raad geven ook mee, en zij die hem kenden konden dat meteen zien, want bij dergelijke gelegenheden had zijn gelaat een merkwaardige helderheid en transparantie'.³

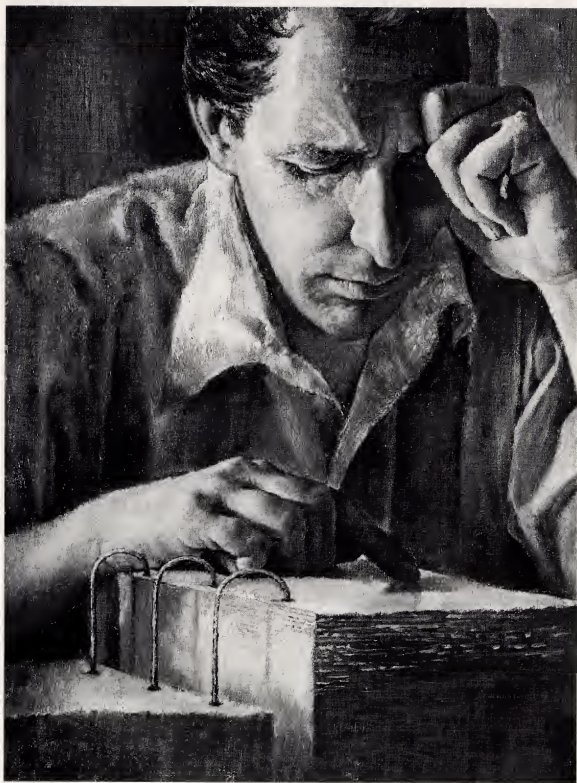
Velen waren onder de indruk van het feit dat de openbaringen van de Heer zo makkelijk van zijn lippen vloeiden, en dat ze, afgezien van kleine correcties, zoals spelling en leestekens, niet gecorrigeerd hoefden te worden. Parley P. Pratt heeft daarover geschreven:

'Elke zin werd langzaam en met nadruk uitgesproken, met een pauze na elke zin die lang genoeg was voor een gewoon schrijver om hem in normaal schrift op te tekenen. (...) Er was nooit enige aarzeling, evaluatie of teruglezen om goed bij het onderwerp te blijven; evenmin ondergingen deze mededelingen revisies, invoegingen of correcties. Zoals hij ze dicteerde, zo bleven ze, voor zover ik dat heb gezien; en ik was erbij toen verscheidene mededelingen van elk meerdere bladzijden gedictieerd werden'.⁴

Zij die Joseph het beste kenden, waren het meest verbaasd over dat proces. Josephs natuurlijke vaardigheid en opleiding waren niet toereikend om hem in staat te stellen dergelijke openbaringen van God te dicteren.

Een van Josephs kennissen, iemand uit het onderwijs, getuigde hiervan in grote verbazing: 'Ik heb meegemaakt dat [Joseph en zijn schrijver] gingen zitten en zonder er eerst over na te denken (...) in zinsneden enkele van de meest sublieme teksten samenstelden die ik ooit in een boek heb gelezen'.⁵

Josephs vrouw, Emma, de persoon die Joseph het beste kende, verwonderde zich erover dat Joseph gedurende de vertaling van het Boek van Mormon, die nauwelijks drie jaar vóór de openbaringen in Kirtland gemaakt werd, 'nauwelijks een samenhangende, goed geformuleerde brief kon schrijven of dicteren, laat staan een boek als het Boek van Mormon' [of, ongetwijfeld, zoals de Leer en Verbonden of de Parel van grote waarde]. Vervolgens getuigde zij: 'Het is wonderbaarlijk voor mij, een absoluut wonder, net zo goed voor mij als voor ieder ander.'⁶

Emma's getuigenis, ook toen ze verbaasd bleef over het proces waardoor er openbaringen ontvangen werden, is als dat van Parley Pratt. Zij zei in een vraaggesprek tegen het einde van haar leven: 'Ik ben er volkomen van overtuigd dat geen mens de inhoud van de geschriften had kunnen dicteren als hij niet geïnspireerd was, want [ik] fungeerde als zijn

schrijver, [Joseph] dicteerde uren achtereen, en wanneer wij het werk na een maaltijd hervatten, kon hij meteen verder gaan waar hij gebleven was, zonder het manuscript in te kijken of enig gedeelte ervan voorgelezen te krijgen. Dat was voor hem iets heel ongebruikelijks. Het zou al onwaarschijnlijk zijn geweest voor een geleerd iemand om dat te doen, en voor iemand met zo weinig kennis en scholing als hij, was het gewoon onmogelijk.'⁷

De openbaringen in de Leer en Verbonden werden door de macht van God ontvangen, op een wijze die leek op de manier waarop het Boek van Mormon vertaald was.

Voelt u wat een groot wonder het Boek van Mormon is, en de Leer en Verbonden en Parel van grote waarde? Dat zijn geen boeken die

door de mens zijn geschreven, maar ze zijn letterlijk het woord van God aan ons! Zoals de Heer heeft gezegd: 'Deze woorden zijn niet van mensen, noch van een mens, doch van Mij (...). Want het is Mijn stem, die ze tot u spreekt' (LV 18:34–35). □

NOTEN

- 1 'Early Scenes in Church History', B. F. Johnson, *Four Faith Promoting Classics* (1968), blz. 81.
- 2 *Millennial Star*, 11 augustus 1874, blz. 498.
- 3 *Journal of Discourses*, deel 9, blz. 89.
- 4 Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley Parker Pratt* (1950), blz. 48.
- 5 *The Ensign of Liberty, of the Church of Christ*, augustus 1848, blz. 98–99.
- 6 'Excerpts from Testimony of Sister Emma', *Saints Herald*, 1 oktober 1879, blz. 290.
- 7 *Ibid.*

Uit een toespraak, gehouden op 6 november 1994 tijdens een haardvuuravond van de kerkelijke onderwijsinstellingen.

Greg K. Olsen, Joseph Smith in de gevangenis te Liberty

Terwijl de professor Joseph in de winter van 1838–1839, onterecht in de gevangenis te Liberty (Missouri) zat, ontving hij diepzinnige openbaringen die nu opgetekend staan in Leer en Verbonden 121, 122 en 123.

Links: De Hongkong-tempel. Andere foto's (van boven naar beneden): Bisschop Edward Ho, uit de wijk Tai Po in de ring Tolo Harbor; Lo Chi Shing en zijn vrouw, Lo Tong Kwok Wan, Hongkongs eerste zendingen belast met familiehistorisch werk (foto: Kellene Ricks Adams); Lee Chan Yuk-fung, uit de wijk Shun Lee in de ring Kowloon-West, en haar kinderen, Sze-hang en Sai-hang; seminarie-cursist Tsang Kin-kwok, uit de wijk Kwai Chung 1 in de ring Kowloon-West.

De kerk in Hongkong heeft veel veranderingen doorgemaakt sinds de eerste zendingen daar in 1853 aankwamen. Een van de belangrijkste veranderingen is de Hongkong-tempel die in 1996 is ingewijd. Zie 'Een droom is werkelijkheid geworden in Hongkong', blz. 34.

